

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

FAUSTS MARGARETA
—Karin Gardtman
i Karl-Gerhards
nyårsrevy 1927.

UR INNEHÅLLET:

Jubileumsartikel av
JULIA SVEDELIUS.
Där alla barn äro
lydiga och snälla
av dr Eric Mjöberg.
En spansk hertig-
inna av Annie
Quensel.

K R Ö N I K A

När julen dansades ut.

»HÄR KOMMER KNUT OCH KÖR JULEN ut», står det på en av de gamla bilderna från stugor i Dalom, men om man körde julen ut på samma sätt i Dalarna som i en liten skånesocken för ett tiotal år tillbaka är väl ej så säkert.

I bokskogarnas hemland förekomma emellanåt knotiga och knaggiga exemplar för hårda att hugga sönder till vanlig kakekugnsved men utmärkta till de gamla järnspisarna (på vilkas sidor man såg, både hur Simson slet lejonet sönder och Adam och Eva i Paradiset, med flera lärorika berättelser ur Gamla Testamentet), och till julaknutor.

När det så blev Knut, således den 13 januari, skrev man några sköna verser och fastsatte dem på en dylik vedknuta och bar den till närmaste granne. Detta skedde alltid om kvällen och det gällde att raskt kasta in knutan i farstun och lika raskt försvinna innan någon upptäckt vem kastaren var. Vid smällen i dörren rusade naturligtvis alla ut för att se efter vem som kom, men då det ansågs för hedersammare att försvinna i mörkret, fingo gårdens folk återvända och av verserna gissa sig till avsändaren. Så sattes nya verser på och så bar det av till nästa gård byn runt.

Roligare var det dock med Felix, som bestod av en med halm stoppad docka, stor som en fullvuxen människa även den försedd med verser som sin föregångare. På grund av sin otymplighet var Felix svårare att forsla på sin nattliga färd mellan gårdarna, ty skammen att bli igenkänd och framdragen i fotogenlampans ljus ville ju ingen utsätta sig för och man måste därför många gånger draga ut i åkrarna med sin Felix. Det var därför ej att undra på att fredliga vandrare trodde sig se spöken en sådan kväll.

Jag glömmor aldrig, då jag som barn var ute tillsammans med en lekkamrat på väg med en Felix till grannens, klockarens, huru vi då fingo se ett underligt djur med sex ben springa ned bakom kyrkogården. Vi gävo upp ett illtjut, sprungo hem och berättade gråtande den hemska synen. Tyvärr blevo vi ej trodda utom av vår mycket vidskepliga jungfru som högtidligt förespände svåra sjukdomar inom tre dagar för att vi ej haft förstånd att tiga tills solen gått upp. På hennes enträgna begäran, (ej så litet understödd av oss) blevo vi omsorgsfullt »rökade», om det var med malört, lavendel eller fläder kommer jag ej ihåg, någon sorts husmedicin var det emellertid.

Historien förlorade sitt värde när vi dagen efter fingo veta att det var slaktarens dräng som burit sin Felix på ryggen och vid åsynen av oss tagit till flykten...

Så vandrade Felix från gård till gård. Man försökte att få honom tillbaka till utgångspunkten och ibland lyckades det, men ofta stodo tre, fyra stackars Felixar utanför samma köksdörr och man må ej undra på att ett och annat fasans skri

Karl-Gerhards Margareta.

Ur nyårsrevyn på Södra teatern.

Fru Karin Gardtman gör i Karl-Gerhards nyårsrevy en förtjusande parodi på Margareta i Faust och sjunger nedanstående aktuella kuplett.

I.

Jag kan ej förstå er
Ni som klä å er
När ni ska gå ut och gå
Och visa på gatan
Benen för Nathan
Inte får man göra så
Min fågning den står i blom
Men drabbas ej av nån dom.
Jag oroar inte herr Nathan Söderblom

Refräng:

Jag har långa kjolar
Och en sedig min
Och den sång jag gnolar
Den är så kysk och fin
Att från predikstolar
Får den ej reklam
Men kanhända faller på
Detta sätt jag ur styckets ram
Men varje flicka med sedig min
Är nog egentligen ett lite hår av hin.

2.

Jag är handicapad
Blir nog ej klappad
Därför att jag är för juste
Man tillber den väna
Som visar knäna
Tänk om aldrig jag blir kysst.
Jag tål ej att puder se
Mitt hår det är långt för tre
Jag dansar ej charleston
och inte nog med de'.

Refräng:

Jag har långa kjolar
Och en sedig min
Så med scenens solar
Blir jag nog ej kusin
Det i hjärtat molar
Ty var man jag mött
Föredragit blonda fast
askblont är välan lika sött
Men varje flicka med sedig min
Har nog åtminstone ett
litet hår av hin.

upphävdes i den tidiga morgonstunden då vederbörande i halvmörkret såg dessa mystiska gestalter ramla emot sig när dörren öppnades. Det hände en gång att en av ortens lärarinnor, obekant med seder och bruk, höll en timmes konversation (uteslutande från hennes sida, n. b.) med en sådan Felix. Och då »karlen» ej avlägsnade sig, låste hon sin dörr, tände sin lampa och beväpnade sig med ett vedträd för att på morgonen efter en sömlös natt finna Felix trofast kvar utanför sin dörr. Att han på sin rock bar ett stort plakat med idel goda önskningsar för det nya året, förbättrade ej hennes morgonhumör...

Så hade Knut och Felix gjort sin plikt och granen bars ut på vedbacken, nu var julen slut och barnen sjöngo för full hals:

»Slut med julen och slut med ljusen
granna flickor kostar fyratusen,
granna pojkar är inte dyra
för en å femti får man hundrafyra!»

ELSA M. WERNER.

I mellandagarna.

DEN EVIGA SNÖN HAR KOMMIT och lagt sig över landet. Och läkarnas hushållerskor sätta in nya stolar i mottagningsrummen och leta i kokböckerna efter någon ny god efterrätt åt sina herrar ty nu blir det många förkyllningar och mycket arbete. Husen och träden och de små lantkyrkorna ligga som instoppade i vadd för att inte stötas och få fula kanter. Julen är förbi, nyår har kommit och över landet låter i ett entonigt mummel: godfortsättningsammansamma! Vad det betyder vet ingen, man har ärft det från sina fäder, ordet är visst en besvärjelseformel mot olyckor. Luften är full av vänlighet och influensabaciller och för att möta bägge, fylla männen sina magar med vad sedernas stränga väktare kalla djävulsdrycker. Under tiden sitta deras kvinnor och stoppa papperslappar i små kuvert så många att de hopa sig till höga staplar. När bördan blivit tillräckligt stor och dyr forslas den till en byggnad där män stå färdiga att ta emot kuverten med papperslapparna uti och bära kring dem i staden efter att ha slagit av rågan i kallargluggarna ty det är inte bra för kroppen med övertunga bördor. Varje tamburdörr har ett hål så smalt att ej en människa annat än Viktor Lundberg kan komma igenom. Där läggas pappersbitarna och när tamburens herre får dem utbrister han missnöjd: »isses, nu har Bengtssons skickat, nu ska' man ha besvär att svara!» Den som är slug köper därför ett fribrev och har då rätt att på sin dörr sätta trollrunorna F. V. O. inför vilka tiggarefackföreningens medlemmar studsar med utropet: »här bor en god rackare!»

Nu är också den tid på året då regeringen sitter och smörjer in kroppen med feta fraser så man blir tillräckligt hal till den stora brottningen med riksdagen. Annars faller regeringen och ur det stora lotterihjulet dras namnet på en ny excellens som ingen hört talas om förr. Ärturen med, har han i en föregående tillvaro varit torpare eller stadsbud, vilket ger anledning till att skäggiga tidningskrivare med dallrande röst berätta gråtmilda julsagor om kojans enkla son som svingat sig till ärones tinnar. Är den utlottade bara en greve eller rent av en simpel generaldirektör finns det inte mer någon poesi i livet. Men regeringen drar statsrådsfracken tillskuren efter nyaste modejournalen: sparsamt med guld åt de blanka knapparna, mjuk i ryggen åt vänster och gärna något styv i nacken åt höger. Knapparna överses noga, en knapp för mycket i västen är rätt hälsovådlig, den kan göra att det blir förkyllt för hela ministären.

Och så är julefriden över och vi kunna bli argsinta och naturliga igen samt ta upp den gamla striden för tillvaron bara under olika etiketter allteftersom platsen är riksdagen, Delsbo eller Madison Square Garden, U. S. A.

God fortsättning!

CELESTIN.

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

HUR SKULLE NI UPPFOSTRA ER DOTTER?

Lära henne livets nyktra prosa från början, säger den unga nutidsdamen.

Låt henne få en ljus barndom med sagor och drömmar, säger en mor

I ingen tid har man kanske diskuterat uppfostrarproblemet så livligt och radikalt som i vår. Den unga dam som här nedan gör en temperamentsfull attack mot ett gängse uppfostringsideal lägger visserligen inte fram någon ny livs-åskådning, hon har bara i ett särfall uppdagat den gamla striden mellan andens och materiens värden, mellan idealism och materialism men hennes synpunkter höras ofta uttalas i ungdomarnas led och därför ha vi gärna givit plats för hennes inlägg. Som opponent mot En dotter uppträder En mor, som långt ifrån ställer sig oförstående till den ungas resonemang men som dock varmt och erfaret tillrättalägger hennes synpunkter. Iduns läsarinna inbjudas att fortsätta diskussionen — det finns nog åsikter både för och emot En dotter. Hur skulle alltså Ni uppfostra Er dotter i detta fall?

OM JAG HADE EN DOTTER SKULLE JAG GE HENNE goda råd, även jag, som gamla tant Lenngren. Men det skulle inte bli poesi utan prosa. Precis som livet självt är prosa.

Nu när jag trampat ut barnskorna och tagit de första stegen i livet, detta underbara mystiska Liv, som man drömt så mycket om och skrivit högstämnd lyrik till i sin tonårs dagbok, vet jag att jag från början fått en snedriden blick på tingen. Jag skulle vilja förskona min dotter från samma dumma blick, som bara gör förtret och är till hindern i vardagens prosa. Vad ska man med desillusioner att göra? Om jag från början aldrig gav min dotter någon illusion så slapp hon lida av dess bakslag.

Jag skulle låta min dotter möta livet sådant det är alltifrån det hon själv börjar undra och fråga. Jag skulle inte pränta i henne: »tala alltid och till varje pris sanning», när jag vet att både jag, hennes lärare och hennes medmänniskor i en framtid komma att betänksamt ruska på huvudet åt hennes sanningsiver och förehålla henne att man behöver ju inte precis ljuga, men lite smidighet och diplomati tillhör varje uppfostrad människas plikter. Inte nog tidigt kan hon lära sig denna levnadsvishet — skulle hon själv tillkämpa sig den blir hon bara onödigt fördröjd på vägen. Jag skulle aldrig berätta vackra sagor för henne om »den fattiges rikedom». Min dotter behöver bara komma i skolan eller ut på en plats och hon skall snart av oss alla, mig och mina medmänniskor, få lära att hon inte har mycket nytta av den fattige, men att det kan vara trevligt umgås med fru X. eller hr Z., ty de ha gott om slantar. »Att du inte kan komma med på ett hörn, flicka, så att du kan få lite pengar, utan pengar kommer man ingen vart», skulle jag då irriterat förmana. Jag skulle aldrig lära henne att om hon finge ett slag på den högra kinden, vända den vänstra till — »du är en liten idiot», skulle jag och alla med mig skratta ut henne, om hon gjorde något så dumt. Jag skulle inte tillhålla min dotter att vara blygsam för att senare få dra fram henne ur vrån med ett: »var då inte så tafatt, utan håll dig framme.» Jag skulle inte säga till min dotter som min mor till mig i förtroliga och sentimentala stunder: »man skall aldrig kompromissa, mitt barn, aldrig dagtinga med sig själv och sin övertygelse.» Å, vad jag präntade in de orden i mig, jag satte upp dem som mitt Livs motto från min mor — för mottot tyckte man ju om på den tiden. Häromdagen sade just samma mor till mig: »jaja, man får alltid kompromissa här i livet. Den konsten få vi alla lära oss.» Pang och bort med det mottot, som jag haft en faslig massa besvär med många gånger och utkämpat många glödgheta strider för. Kunde inte min goda lilla mamma meddelat mig den livserfarenheten lite förr? Ty det där kompromissmottot har visserligen varit mera långlivat än sagan om storken, som ganska snart och mycket brutalt kom ur världen, men båda ha vållat lika outhärdligt grubbel och ångestfull vända.

Det är på tiden att någon bryter mot den gamla sentimentala slentrianten, som vi alla få lida av. Bort med dessa sagor om troll och prinsessor och paradiset, som i långa tider framåt hindra vår nyktra och riktiga blick på livet. Man kan sannerligen sysselsätta sin tid bättre än med smärtsam och arbetsam utrensning av illusioner, när varje minut behövs för arbete och vila.

EN DOTTER.

KÄRA BARN, ALLT VAD ERT HETA HJÄRTA HÄR sjungit ut gör mig både gott och ont att höra. Gott därför att Er indignation visar att dess föremål — illusionerna — icke äro Er helt likgiltiga, ont därför att Ni vill göra dem likgiltiga för Er. Ack, människorna förbli sig lika — jag minns när jag en gång i tiden tänkte ungefär detsamma som Ni. Men jag sade det inte och skrev det än mindre, ty så brukades det icke på min tid. Och nu vill jag uppträda som er opponent, ty nu hör jag själv till de gamla och har flera döttrar. Men tro inte att jag uppfostrat dem efter mitt första verklighetsprogram. Nej då, det blev sagor och mottot och storken och hela tranteraran precis som jag själv fått lära den. Först skedde det, därför att man så gärna pjollrar med små barn och inte näns tala de storas korrekta språk med dem, sedan skedde det av övertygelse och en ny livserfarenhet.

Tänk Er in i hur det skulle kännas inom Er om Ni alltid fått se livet sådant det är. Förresten vad är nu »livet sådant det är»? Galsworthy låter i en av sina pjäser barnamörderskan och soldaten säga att ingen vet vad det verkliga livet är, som inte mött det bakom fängelsemurarna eller i skyttegravarna. För några är livet en bakgata, för andra ett slott. Vi se alla »livet sådant det är» från så olika synvinklar. Men låt oss nu återgå till er själv. Ni hade velat höra sanningen från början. Ni ville bli lärd att vara diplomatisk, försiktig, sansad, egoistisk, hämndlysten, ärelysten, slug, hänsynslös, Ni ville bli inpräntad alla dessa egenskaper, som tyvärr alltför ofta göra en förträfflig människa i vår värld. Ni ville bara kallt och nyktert förberedas för den nyktra hårda tillvaron. Men, lilla barn, hur tror Ni det skulle se ut i Ert inre under och efter en sådan nykterhetsperiod? Det bleve en högst sorglig torrläggning, det försäkrar jag Er. Öde stepper utan den minsta lilla skymt av oas, ja, inte ens av en hägring.

Ni är ingen vän av hägringar och det är inte heller många efter de första årens möte med Livet, men snart lär man sig sätta värde icke bara på oaserna utan även på de bedrägliga hägringarna. Man lär sig förnöjsamhetens ganska svåra konst och prutar av på sina pretentioner. Man blir inte grym och bitter som Ni, man »kompromissar» med sina ideal och slöar till för den fåfänga världsreformationen, tacksam för lugn och ro och en och annan paradislumt i det jordiska eländet.

Och en av de bästa paradislumtarna ge barndomens minnen. De vackra, tokiga drömmarna, de rena, klara begreppen, de högtflygande idealen, de skära sagorna från då följa oss och ge glans även åt desillusionernas tid. Visserligen kunna vi icke förverkliga kanske någon av drömmarna, men vi känna oss dock rikare än om vi inte haft dem alls. Och när jag nu tänker tillbaka på min lyckliga barndom med lekar och sagor och allsköns obekantskap med livets ondska känner jag mig oändligt tacksam mot min »sentimentala» mor.

Visserligen vore det bättre om vi hårdare kämpade för poesien — ni alla unga ha rätt att förebrå oss, att vi sveko, vi liksom varje syndig människa. Men låt oss ändå icke förlora hoppet, drömmen, som förgyller den hårda verkligheten och låt framförallt människan om möjligt en gång i sitt liv, i sin barndom, få leva i paradiset.

EN MOR.

Emottager till förräntning

Sparmedel

å depositions-, kapital-,
sparkasse- och uppsägningsräkning

Telegr.-adr.: "Götabank".

**AKTIEBOLAGET
GÖTEBORGS BANK**

Grundad 1848

EGNA FONDER: Kr. 78,750,000:—.

Emottager under bankens garanti å

Notariatavdelningen

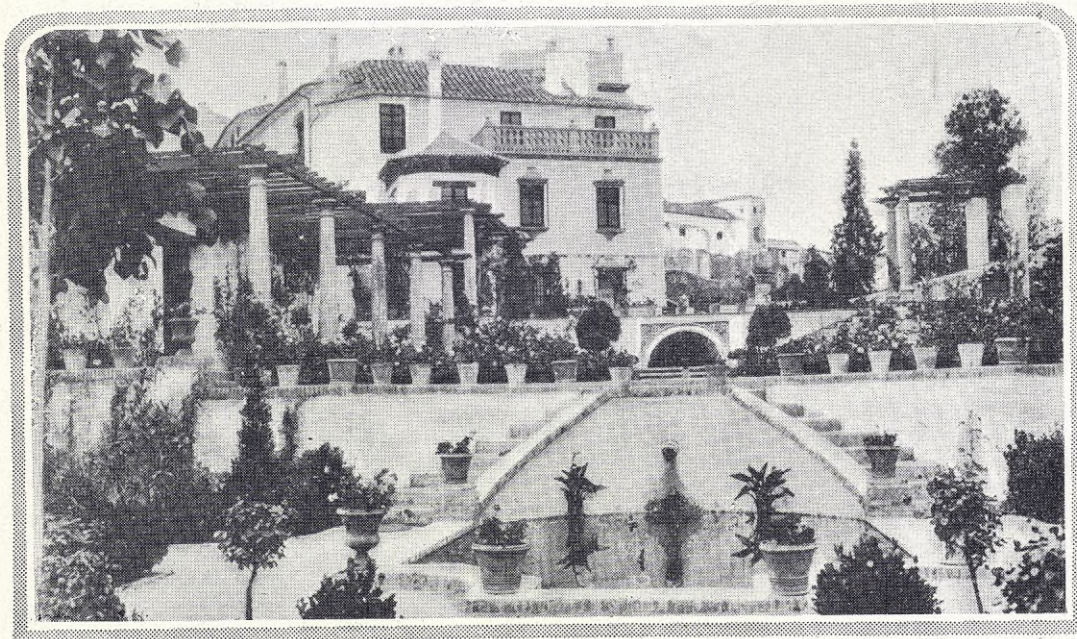
kassor, värdehandlingar
och förmyndaredepositioner

Tel.: "Göteborgs Bank".

En spansk hertiginna

Den förnäma spanjorskan av i dag — praktiska värn i sagoslottet. Av Annie Quensel

Hur den nya tiden griper även den förnäma spanjorskan och förvandlar hennes sagoslott till praktiska skolor och "sociala salonger" skildras här i en presentation av den lysande hertiginna av Parcent och hennes berömda palats i Madrid.

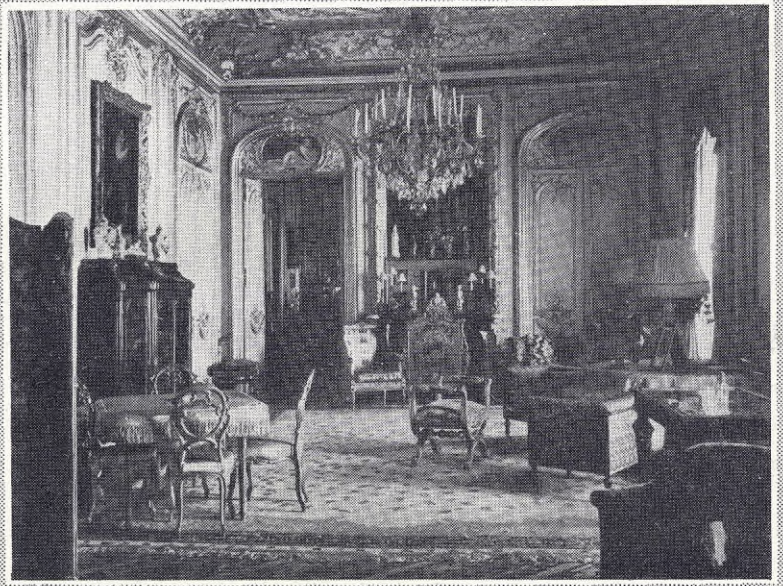
Hertiginnans av Parcent magnifika palats i Madrid.

Spanskt möbelarbeta.

Detalj av hertiginnans salong. (Ovan.) — T. h.: En av palatsets många salonger.

MAN BEHÖVER EJ VISTAS MÅNGA dagar i Spaniens huvudstad, förrän man i den inhemska pressens spalter läser eller genom spanska vänner hör talas om »la duquesa». Vare sig det gäller någon festlighet vid det spanska hovet eller inom den högsta börds- eller börssocieteten, en väl-görenhetsfest eller ett möte av sakkunniga inom textil-, skol- och sjukvårdsväsendet, alltid finner man »la duquesa» som en av de ledande krafterna.

I hennes charmanta salonger vid St. Bernardo kan man möta den mest exklusiva spanska nobless i otvunget samspråk med konstnärer och skolmän, vördiga prelater älskvärdt underhållande sig med blyga och tillbakadragna unga kvinnor iförda nunnedok och radband, medan värdinnan själv livfull och dock med aldrig svikande värdighet håller konversationens trådar i sin hand.

Vid det tillfälle då jag själv hade förmånen att få räkna mig till hennes gäster, rörde sig samtalen om värdinnans just då synnerligen intensiva verksamhet för återuppväckande av den gamla spanska hemslojden, framförallt textil- och möbelkonst. Hertiginnan som är en alltigenom modernt och praktiskt tänkande varelse nöjer sig nämligen icke med »platoniskt» intresse för sitt lands konsthantverk, utan hon har själv satt i gång verkstäder och ateljéer, där fattiga, föräldralösa barn och ungdomar under konstnärligt begåvade nunnors och munkars ledning utbildas till specialister i vävning, mattknytning, applikationsarbeten, träskulptur och metallslöjd, varvid uteslutande gamla spanska mönstertages till förebild. Denna skola är dock icke förlagd till Madrid, utan har sitt säte i den lilla sydspanska staden Ronda, f. ö. sedan några år tillbaka hertigparets som-

marresidens. »Ni må veta att min kärlek till Ronda har gamla anor», säger hertiginnan upplysande. »Redan min mormor älskade denna sin födelseby över allt annat och efter att där ha ingått äktenskap med en tysk adelsman, bosatte sig familjen i stadens vackraste palats, 'El palacio del Rey Moro'»

Under några dagars vistelse i Ronda kom jag själv i tillfälle att besöka »El Palacio del Rey Moro» med dess genuint spanska interiörer, dess gamla skulpterade moriska tak och dörrar, dess med glaserad kakel inlagda lergolv, och framförallt den sagolikt vackra parken, vars vitskimrande arabiska fontäns skönhet ytterligare förhöjes av antika majolika-urnor från Sevilla och blomsterfyllda jätteskålar från Talavera. Här slår sig besökaren gärna till ro på en av de spanska kakelsofforna intill den likaledes

(Forts. sid. 48.)

AUX GALERIES LAFAYETTE **Kemisk Tvätt** utföres förstklassigt vid **A.-B. NYABLÅ HAND**
 Modeller och prover till påseende hos GALERIES LAFAYETTE AGENTUR Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.
 Norr 160 55 BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgatan 7. Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39; Riks 115 66 Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Wulhjalts, Skolvägen, Ålfsjö.

Begär våra kataloger.

Birger Jarlsg. 29 STOCKHOLM

Iduns Jubileums-Artiklar

ATT LÄRA KÄNNA MÄNNISKOR INNEBÄR antingen en vinst eller en förlust. Det är som att ta lotter i en tombola, ty först måste människosjälens, bildligt talat, "rullas upp", innan man kommer underfund med om bekantskapen blir en vinst.

Och det blir den, om den ger oss ett ökat kapital av tro på varandra.

Vi människor födas som löften, avsedda att infrias. Så är det inte med tombola-lotterna, som mest bestå av nitar och missräkningar.

Då ett nytt år tar de första stegen, kan man inte låta bli att sätta sig ner och begrunda, hur den mänskliga samvaron skall kunna bli mer harmonisk, än den är. Och man behöver inte tänka länge, förrän det klarnar för en, att det beror på en invärtes förändring. De utvärtes kraven äro i allmänhet inte så svåra att fylla. Där har man självbevarelsedriften till hjälp förutom många andra eggande bundsförvanter.

En hel massa nyårsönsknningar för både en själv och andra träda fram. Och jag vill nu skicka ut en av dem genom Idun.

Vi, människor, äro i långt högre grad, än vi vanligtvis reflekterar över, en produkt av andras påverkningar. En vänlig nick och ett soligt leende, ärligt menat, kan göra oss glada för en hel dag. Ett surmulet ord och en trumpan min kan förjaga en nyss så belåten sinnestämning. Ja, man får oerhört mycket till skänks av varandra.

En liten stöt utifrån kommer två ord att ringa inom mig: "jag lovar".

Hur ofta uttalas inte dessa ord människor emellan i stor tanklöshet.

Handen på hjärtat, kära du och jag! Hur ofta ha vi inte försyndat oss mot dessa ord, som dock ha tyngden av en ed. "Jag lovar" är ordhållighetens garanti, men vi kasta ut orden för alla vindar och väder, ofta för att visa oss riktigt älskvärda och utan en tanke att stå för dem. De ha — det har nog alla erfarenhet av — med tiden blivit en sorts artig-hetsformel, med vilken man stundom kan vinna något eller krängla sig ur en mindre trevlig situation.

En stackars arbetslös ber om plats: — Jag lovar tänka på er, när det blir någon. Arbets-givaren vet mycket väl, att det aldrig blir någon plats, men det är mindre obehagligt att ge ett avslag, då det inviras i ett löfte. Den arbetssökande, redan förtvivlad, förstår kanske inte arbetsgivarens tankegång. Han mumlar bittert: "alla lova, ingen håller", och hans redan angripna livssyn och tro på människorna försämras.

"Jag lovar" . . .

Några reflexioner vid årsskiftet.

Av

Julia Svedelius.

I författarinnan fru Julia Svedelius' jubileumsartikel till Idun få vi en riktigt välbehövlig nyårspredikan. Förf. påpekar ett av dessa tanklösa fel, som vi så ofta begå i det dagliga livet men sällan ägna någon djupare eftertanke. "Men droppen urholkar stenen" och de små tanklösheterna kunna betyda mer för karaktären och umgängeslivet människor emellan än vad man tror.

"Exempel ur livet", som det står i de gamla böckerna.

— Jag lovar Amanda bli ledig om lördag, säger frun, men glömmet löftet, då hon träffar tre bridegvarer, också lediga just på lördag.

— Jag lovar er bidraget till nästa nummer. Men så kommer en ny idé emellan. Bidra-

Iduns pristävlan för månaden.

Återupplivande en gammal tävlingsform ämnar IDUN en gång i varje månad intressera sin läsekrets att själv bli medarbetare i tidningen genom att skriva någon uppsats över ett givet ämne. Först i raden kommer uppgiften att på ett utrymme av högst en Idunsida skriva

om familjebjudningar.

Ämnet har åtminstone den förtjänsten att litet var kan anse sig sakkunnig, ty vem har inte gjort en hel del iakttagelser om dessa tillställningar, deras rätta anordnande och hur de möjligen borde reformeras för att bättre överensstämma med nutida krav på familjefester. Våra läsare — och läsare med — äro alltså välkomna med en uppsats som märkt "Januaritävlan" bör vara inlämnad till Iduns redaktion före januari månads utgång. Etthundra kronor (100 kr.) utdelas i pris för den uppsats som av redaktionen anses vara den bästa.

get, för vilket redan spaltutrymme beretts, uteblir.

— Jag lovar skriva, ropas från kupén, just som taget går. Men brevet?

— Jag lovar titta upp snart igen. Löftet kanske gives en sjuk, som har tid att ligga och vänta. Men livets mångahanda tar den friska, som uteblir.

— Jag lovar att tuga — utan att man vet hur det kommer sig ramlar det ena ordet ut efter det andra och snart är hemligheten färdig att föras vidare — kanske blir den inte riktigt densamma som då vi hörde den nyss. Inte sant?

— Jag lovar att glömma, kanske någon säger, som ansett sig förnämrad, men en bit av taggen får sitta kvar till störning för det framtida fulla förtroendet.

I detta sammanhang skall inte ens nämnas alla brott mot löftesord, som uttalas vid altarrund och vigselfall. Det är alldeles nog att erinra om den missräkning och villervalla, som otroheten mot dem åstadkommer i det vardagliga livet.

När en kniv länge har använts, så blir den slö i eggen. Likaså förlora många viktiga ord sin valör och skärpa innerst i vårt medvetande, när de brukas för ofta och utan eftertanke.

Kniven måste slipas, och de nötta orden återfå sin tyngd i vårt inre. Detta kunna de inte på annat sätt, än att vi väcker upp oss till insikt om hur betydelsefulla de äro både för vår egen moraliska fasthet och för den samhälleliga pålitligheten.

Vilken lugn trygghet inge inte de människor, på vilkas givna löfte, såväl rörande stort som smått, man fullt kan lita, som inte låta sig rubbas av yttre inflytanden, som inte heller ha några kryphål i beredskap, genom vilka de kunna slingra sig undan.

De gångna åren ha för många i hela världen varit mycket hårda och påfrestande, fyllda som de varit av så mycket svek och så många löftesbrott.

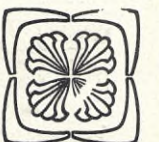
Detta allt skulle inte ha berett oss ett så stort lidande, som det verkligen gjort, om vi inte innerst längtade så innerligt efter att kunna tro på varandra.

Då man ser framåt mot nya dagar i ett nytt år, är det så mycket man ville önska av sådant, som kan ge människorna en ljusare livssyn. Hur mycket bättre skulle inte samlevnaden och samtrevnaden bli oss emellan, bara om vi till att börja med tänkte på att inlägga en allvarligare mening i varje enskilt: "jag lovar" . . .

CAP
KEJSARNOUGAT

Yppersta kvalitet.
Särdeles delikat.
Bitar à 10 o. 15 öre.

F I L M E L L E G A N S

L I L D A G O V E R S S V E N S K A T O A L E T T E R

En högst originell toalett helt i metall. Klädningens överdel lik en brynja av metallringar, kjolen av metallfransar över guldspets. Nerizbräm och en schalcape i guldlamé med metallfransar komplettera kompositionen. (Edman & Andersson.)

À la leopard — en effektiv filmtoalett i velourchiffon och pälsbräm.

Ladyns graciösa brudräkt i vit sammet, tyll och strass. (N. K.)

En vit handbroderad pärlklädning, utsökt i snitt och arbete, med tillhörande cape i silverlamé och viträvskrage har gjorts till Lil Dagovers privata garderob. (Edman & Andersson.)

På bilderna ovan ses Lil Dagover själv posera i tre toaletter ur "Hans engelska fru". Hennes privata toalett bäres av en mannekäng.

TYSKLANDS KLÄDKRÄSNASTE filmdiva — detta epitet har Lil Dagover, som nyligen spelat in en svensk film i Stockholm, fått i sitt hemland. Med både fruktan och beundran konstatera modeateljéer i Berlin och Paris att ingen filmskådespelerska förstår sig så bra på kläder som den vackra Dagover. När hon kommer för att köpa toaletter vet man att endast det bästa och mest raffinerade duger och inte så sällan, berättas det, låter divan ganska temperamentsfullt tillkännagiva sin missbelåtenhet med vad husen förmå.

Med detta rykte framför sig kom Dagover till Stockholm, välkomnad av en nästan darrande regissör Gustaf Molander. Undra icke på att han darrade, ty han hade att meddela fru Dagover att hon måste ekipera sig för den stora societetsfilmen och ladyrollen i Stockholm, i stället för som ämnat var i Paris.

Dagover kördes så försiktigt som den brydsamma situationen det krävde till en av stadens modeateljéer. Stackars Dagover, men

den resignerade blicken i de vackra ögonen klädde henne.

Glänsande brokader, laméer, chiffon och pärlor breddes ut för henne — Dagovers blick blev faktiskt mindre trött. Och när le dernier cri, en jumperbrynja av hård metall à la Jeanne d'Arc och tunga metallfransar presenterades för henne, då kapitulerade hon genast — heder åt henne! "Jag kan inte få bättre på min ateljé i Paris", sade hon och så komponerades den raffinerade metallklädningen fram på henne framför spegeln. Nöjd och belåten lämnade fru Dagover affären, Stockholm var när allt kom omkring inte ett sådant Grönköping som hon fruktat.

Jeanne d'Arc-klädningen följdes av många andra beställningar på samma och andra ateljéer i Stockholm. Samtliga fru Dagovers toaletter i "Hans engelska fru", som inom kort får sin premiär och som spelar i den lyxösaste miljö, äro svenska. Men inte nog därmed. Fru Dagover blev så förtjust i den

svenska sömmerskekonsten att hon här beställde hela nyansskaffningen till sin privata garderob. Och eftersom Tysklands klädkräsnaste filmdiva skulle fara över Atlanten på sin bröllopsresa, så kan man lätt tänka sig att hennes svenska garderob rymde något av det mest raffinerade i toalettväg som på mången god dag förfärdigats i Stockholm. Det var en utsökt samling toaletter, enkla och diskreta linjer såsom en kultiverad smak fordrar men dyrbara i stoff och arbete. Så inte behöver fru Dagover skämmas för sina svenska toaletter varken i salongerna på Atlanten eller om hon skulle göra entré bland Hollywoods stjärnor. —e.

STRUMPOR
med Lejon-Märket garanterar
en förstklassig vara.

LEJON

VANTAR
med Lejon-Märket föres
i alla välsorterade affärer.

NÄR KRISTINA VILLE BLI NEAPELS DROTTNING

ETT APROPÅ TILL 300-ÅRSMINNET AV DROTTNINGENS FÖDELSE.

DET ÄR INTE UTAN SKÄL drottning Kristina blivit kallad den kringirrande drottningen "la regina nomade". Under fjorton år av sitt liv, från tronavsägelsen 1654 till jultiden 1668, befann hon sig nästan ständigt på resande fot. Knappt hade hon hunnit så sig till ro för ett par månader, antingen nu detta var i Rom, Paris, Fontainebleau, Innsbruck, Hamburg eller Brüssel — vistelsen i den senare staden är ett, underligt nog, alldeles förbisett kapitel i de på sista tiden så uppmärksammade svensk-belgiska förbindelsernas historia! — förrän nya idéer och nya planer åter förde henne ut på färdevägar. Och vart hon kom, utgjorde hennes besök, även de kortaste, stora händelser. Ty Kristina visste som bekant att omgiva sig med maktens glans — inte minst sedan hon officiellt avsat sig makten och då det var mer än klen beställt med det guld, som skulle ge glansen.

På hösten 1656 kom drottningen till den lilla staden Pesaro vid Adriatiska havet, tidigare hertigliga ätten Sforzas huvudstad och känd bl. a. från Lucrezia Borgias historia, men vid den tiden liksom nu tämligen obetydlig. Kristina stannade där till påföljande vår, och under vintern upplevde Pesaro en reminiscens av sin gångna storhet. Den ena lysande hovfesten avlöste den andra, kungliga och påvliga kurirer redo oavbrutet mellan Rom, Paris och Pesaro, och Italiens alla äventyrare av namn och utan namn strömmade till. Det var nämligen knappast någon hemlighet att Kristina rustade till ett fälttåg för erövrandet av Neapels tron.

Drottningen bodde i det lilla men praktfulla Palazzo Sforza, som vid denna tid var i påvens ägo och av honom ställdes till hennes disposition. Den som skriver detta hade för några månader sedan tillfälle att närmare se denna byggnad, vilken alltså en gång varit kungligt svenskt residens. Kristina var ju som känt sin tids arbeiter elegantiarum och hennes bostadsval för denna vinter jävar inte det omdömet. Palatset, byggt på 1450-talet och prytt av renässansens främsta konstnärer, är utan tvivel ett av de vackraste på italienska landsbygden och torde för 270 år sedan ha tett sig ännu mera imponerande än vad nu är fallet. Pesaros kommunalförvaltning har numera lagt beslag på de förstliga salarna, och husfasaden innanför arkaderna är fullklett med brokiga kungörelseplakat. — Att en svensk drottning en gång hållit hov här anar väl ingen enda av stadsinnevärnarna. Vilket kanske också skulle vara väl mycket begärt. . . .

Detta var inte drottningens första besök i Pesaro. På nedresan från Stockholm till Rom hade hon passerat staden, som då givit en praktfull fest med bal till hennes ära. Hon hade roat sig storartat den gången och bevarade som en följd därav Pesaro i tacksamt minne. Dessutom hade hon vid det tillfället i sin tjänst anställt ett flertal ädlingar därför, vilka givetvis i sin mån bidro att på nytt locka henne dit. De förnämsta av dessa voro bröderna Santinelli, vilka dels skrev

Palazzo Sforza där Kristina höll hov.

Den 7 december inföll 300-årsminnet av drottning Kristinas födelse i Stockholm. Iduns korrespondent i Rom ger här en belysande bild från den landsflyktiga drottningens äventyrsfyllda liv under den tid då hon hoppades att i stället för den förlorade svenska få sätta Neapels krona på sitt huvud.

dikter, tillägnade "Nordens Pallas" — en titel som Kristina var mycket svag för —, dels spelade teater och dansade så förträffligt, att de inte kunde undvaras, samt vidare markis Gian Rinaldo Monaldesco. Denne skulle som bekant senare förråda drottningens planer på Neapel och till straff bli på hennes befallning avrättad, men var vid denna tidpunkt hennes allt i allom och innehade titeln överhovstallmästare. Dessutom hade drottningen förmått Mazarin att göra honom till "marechal de champ" i franska armén, och det var utan tvivel meningen, att han skulle bli ledare av den napolitanska expeditionen.

Kristina var vid denna tid trettio år, ungdomlig, glad och såg inte illa ut. Strax förut hade man i Paris funnit henne likna "en vacker pojke, förklädd till kvinna", och under vistelsen i Pesaro var hon, enligt ett av baron Bildt i hans arbete "Christine de Suède et le cardinal Azzolino" återgivet brev från monsignor Lascaris, "vackrare än någonsin". Hon brukade gå klädd i svart sammetsklädning, garnerad med blåa band, och bar en vit manskrage av spetsar. Den måttligt fromme prelaten berättar i ovannämnda brev, att han sett

Iduns kvinnoklubb

börjar sin vårsång torsdagen den 20 och torsdagen den 27 januari. Program och övriga upplysningar se Iduns nästa n:r.

henne sitta och läsa vid skenet av ett vaxljus, och att hon då "såg så bra ut, att man kunde bli förryckt".

Vid sitt intåg i Paris ett par månader tidigare hade Kristina ledsagats av ett väpnat följe på tusen man, och i Pesaro var hennes svit föga mindre. Hennes "schweizergarde" — som dock så gott som utslutande bestod av italienare — växte från dag till dag, och drottningen lät beställa lysande uniformer åt denna sin lilla armé. Dessutom utvidgade hon ideligen sin hovstat genom att taga de underligaste personager i sin tjänst, äventyrare av båda könen, som inte hade det minsta att göra och följaktligen sysselsatte sig med att intrigera med varandra, när de inte dansade på drottningens baler eller ledsagade henne på utfärder i stadens omgivning.

Kristina förbrukade under sådana förhållanden mycket pengar, men med inkomsterna var det

skralt. Underhållet från Sverige kom allt annat än regelbundet och Mazarin gjorde sig ingen brådska med de utlovade subsidier. Drottningen sände då Monaldesco till Paris för att skynda på kardinalen och slutligen också den ene av grevarna Santinelli för att skynda på dem bägge. Hon hade väntat sig att få 900,000 taler, vilket belopp hon ansåg sig ha att fordra av franska statskassan från trettioåriga krigets dagar, men resultatet av de utomordentliga ambassaderna blev — 15,000!

Denna summa räckte ungefär lagom att lösa ut drottningens i Rom pantsatta juveler med, och Santinelli fick i uppdrag att sköta den angelägenheten. Han reste också till Rom och hämtade juvelerna, men begagnade tillfället att brandskatta drottningens bostad i Palazzo Farnese. Polacken Chledowski förtäljer i sitt stora verk "Barocktidsmänniskorna", att han sålde fat, tallrikar och kandelabrar, lät bränna upp dyrbara harpor för att komma åt inläggningarna av guld och silver, ja, tillägnade sig drottningens bordssilver, vars vapen han utplånade och lät ersätta med sitt eget. Det är typiskt för Kristina, att hon, när hon senare fick reda på saken, bara skrattade åt alltsammans.

Vintern i Pesaro var dock, alla ekonomiska svårigheter till trots, säkerligen en av de lyckligaste i drottning Kristinas liv. Hitintills hade inga oöverbärliga svårigheter rest sig mot hennes vittflygande planer, hon var uppmärksam av hela den katolska världen, påven och den italienska aristokratien fjäsa för henne. Neapels krona tycktes henne vara inom räckhåll och hennes varma böjelse för kardinal Azzolino var ännu ny och från hans sida lika varmt besvarad. Intet under alltså, att hon kände sig glad och munter och ibland var så uppsluppen, att jesuiten Fazio fann sig föranlåten att förmana henne. Men Kristina lät sig inte bekomma.

"Försök inte göra ett helgon av mig!" sade hon. "Jag är inte nog dygdig att bli ett och inte nog dålig att låtsas mig vara ett."

BRAGE ENGEDAHL.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

JUL MED KUNGLIGHETEN

FURSTEMINNEN FRÅN SVUNNA TIDER

Ett julminne av kung Oscar.

Nog minns jag julen 1898.

Några dagar före jul blev jag ombedd att komma och sjunga på Stockholms sjömanshem på julafton kl. 1/4. Konung Oscar med uppvaktnings skulle infinna sig. Skulle jag våga att sjunga för kungen, jag en mycket ung flicka, med hängande fläta på ryggen och ännu bara en elev vid Musikaliska Akademien? Dock, de stackars sjömännen, som på julafton ej hade sina hem att komma till, dem ville jag så gärna glädja med min sång, så gott jag kunde. Aldrig glömmar jag den underbara stämningen, som kom över mig, när jag över Slussen nalkades söders höjder. De vajande, vinkande flaggorna på hörntornet, de strålande fönstren med deras otaliga ljus förkunnade, att här i Sjömanshemmet vid Peder Myndes backe skulle julen firas på festligt sätt.

Och de kommo i hundratal, neptunsöner, uppsträckta i helgdagshabiten med denna egendomligt lunkande gång, som kännetecknar sjöbussen på landbacken.

I den stora salen en trappe upp skulle alla samlas, som fått inbjudan att här fira julkvällen.

Här inne reste sig en väldig gran, pyntad av vänliga händer.

Hur den strålade i sin skrud, vad dess hundratal lågor glimmade och blänkte, speglade sig i ljusa reflexer i hundratal blickar. I de gamles ögon, skuggade av valkiga, danande nävar, glittrade det, som när solen glänser mot dagdroppar, med — jag höll på att säga — hela ansiktet. Och det sorlades, skrapades med grova sulor mot golvet, gavs vänskapliga knuffar, ett handslag här, ett glatt utrop av återseende där.

Nu bänka sig gästerna i långa rader. Här råder ingen rangskillnad. Kaptenen slår sig ned bredvid jungmannen, förste maskinisten vid eldaren, ingen behöver krumbukta och krusa för

Gamle kungen och prinsessan Eugenie äro huvudpersonerna i dessa fursteminnen skildrade för Idun.

den andre. Där resonerar en italienare på sitt klangfulla språk under livliga gester mot julgranen med en engelsman, som svarar på sitt modersmål, lugnt och sävligt. För övrigt råder en tungomålens babyloniska förbistring. Men vilken värdig hållning på dem alla, vilken respekt ingjuter icke julens tända träd i alla sinnen!

Alla taga plats och var och en får sina nummerlappar. Vänliga, hjärtegodas människor ha med gåvor ihågkommit sjömännen och på det ingen orättvisa må ske lottas klapparna ut. Nu resa sig alla upp och buga. Det är konungen som kommer. Åtföljd av överhovjägmästaren O. V. Ankarcrona och ett par uppvaktnings skrider monarken högre genom salen. I en soffa vid granen slår han sig ner. En julpsalm tonar från orgeln, alla sjunga med. Dåvarande komminister Sven Nilson håller en kort jul betraktelse, så sjunger jag, så åter en psalm. Så börjas klapparnas utdelning. Stort jubel. Konungen kastar ut de flesta klapparna. Så hurras för kungen varpå sjöfolket bjudes på lut fisk och julgröt. — Och så var den julaftonen blott ett minne.

Sedan träffade jag konung Oscar flera jular på Sjömanshemmet, där samma program upprepades år från år. Som ett kärt minne erhöj jag av konungen en mycket vacker brosch besatt med pärlor och ädla stenar. Fortfarande har jag den stora glädjen att varje julafton få sjunga för vårt präktiga sjöfolk på Stockholms Sjömanshem.

Elisabeth Lindström-Percy.

*

En julbjudning på Slottet.

Jag var en liten flicka på 9 år och gick i skola på Östermalm. Mina föräldrar bodde på Lido mitt emot Rosendals slott så att vi fingo ofta tillfälle på sommaren att se de kungliga. En dag — det är nu över fyrtio år sedan — straxt efter jul kom vår lärarinna fröken Åkerlund och meddelade att 20 flickor och 20 gossar voro bjudna till slottet för att fira tjugondag jul. Det var den rara prinsessan Eugenie som ville ha oss dit. Hon tog också hjärtligt emot oss. Hon var enkelt klädd, håret var slätkammat, hon bar en slät mörk ylleklänning och hennes enda smycke var en guldbrosch. Först dansade vi och prinsessan var också med i ringen, så tog hon själv ner våra julklappar från den stora granen och så blevo vi bjudna på supé som vi minsann läto oss väl smaka. Naturligtvis voro vi överväldigade av allt vad vi sågo och jag tror vi tittade allra mest på de granna guldsnidda lakejerna.

Prinsessan fick sikte på mig och frågade mig vad jag hette. Jag framstammade ett blygt "Olga Eugenie Edström" — gruvligt generad över att djärvas ha samma namn som furstinnan. Hon log och svarade: "Bär det namnet med heder!"

Innan vi gingo hem sjöng prinsessan för oss och spelade själv på pianot. Sedan gav hon oss utom det vi fått från julgranen en bibel med hennes eget namn uti.

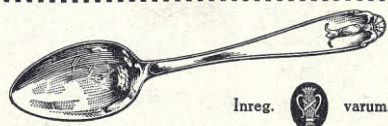
Jag är nu snart 52 år och har varit i Amerika i 35 år men den slotts bjudningen står ännu vackert och livligt för mitt minne och jag fällde många tårar vid underrättelsen att den älskliga prinsessan Eugenia icke var mer. Bestämt har hon varit Sveriges mest älskade prinsessa!

Olga Lindberg, f. Edström.

Graham, Washington,
U. S. A.

Operan har firat årsskiftet med premiär på Humperdincks sagoopera "Kungabarn". Libretto av Ernst Rosmer, under vilken signatur en kvinnlig österrikisk författare döjer sig, är ganska träkig och tillkrånglad, men Humperdincks musik är intagande. Operan under ledning av den debuterande tyske kapellmästaren H. Sandbergs ledning fick ett utmärkt framförande med de unga artisterna Helga Görin, Einar Beyron och Einar Larsson i huvudrollerna. En scen ur "Kungabarn" ses här ovan.

Inreg. varum.

Bed en guldsmed visa Eder
VASAMODELLEN

Tillverkare:

Guldsmeds A.-B. i Stockholm

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

EN TAVLA PÅ AVBETALNING

JAG VILL KÖPA, NI VILL SÄLJA, HUR SKALL VI MÖTAS?

— EN GÅNG ÄGDE JAG TVÅHUNDRA kronor, som voro helt och hållet mina. Jag kunde göra med dem vad jag ville. Och jag stod mitt på golvet på en tavelutställning och funderade på, om jag skulle köpa en tavla eller lägga ner pengarna i hushållet. Vad skulle du ha rätt mig till?

— Det var väl bäst ändå att låta dem gå in i hushållet, svarade jag tveksamt den vän, som gav mig frågan.

— Det var också vad jag gjorde, svarade hon.

Men utan glädje. Det fann jag några år efteråt, då vi talade om saken. Båda hade vi ändrat mening. De tvåhundra kronorna voro uppåtna, men en tavla hade funnits kvar. Och hushållet hade alltid ändå klarat sig på något sätt! Att vi voro så materialistiska som unga var nödvång, ängslan för ett familjeansvar, som vi delade med våra män och på kvinnors samvetsgranna vis kände oroligare än de.

I höst har jag stått mitt på golvet på en konstutställning och brinnande önskat mig ha en sådan där summa att göra vad jag ville med. Jag hade den inte, men dock mera möjligheter nu att få den än förr i världen.

Om jag nu hade den, låt oss säga i mars (löntagare räkna på det sättet) hur skall man då komma åt en tavla för dem?

Och komma åt en tavla, som, o, ägandets onda ande, kanske kostar det tredubbla, men som är den jag *ville ha*?

Konstnärer klaga över och med all rätt, att de icke få sälja. Vi andra, som icke äro mecenater, klaga över att det göres oss så svårt att få köpa.

Det är inte svårt att få köpa samlade verk i praktband, det veta vi alla. Det kostar tio kronor i månaden helt enkelt och det hos Stockholms största och finaste bokhandlare. Det är inte numera svårt att få köpa den fi-

Varför inte konst på avbetalning, när man får så mycket annat på avbetalning frågar författarinnan här.

naste gramfon, det kostar en tiondel av summan i månaden plus ränta och det i Stockholms mest luxuösa gramfonaffär.

Med tio à 16 kronor i månaden (en verkligt underbar gramfon får man för 160 kr.) vore väl en konstnär föga betjänt. Men med 25 kronor? Om du och jag och en till hade köpt var sin tavla av honom eller henne — den jag helst ville köpa av just nu är en hon — så vore det 75 kronor i månaden eller kanske någon av oss till och med kunde betala 50 kronor per gång. Vore det ändå inte bättre än att inte få sälja alls?

Vi vanliga människor våga oss inte på konstnärer. Vi ringa inte upp dem och erbjuda oss helt näsvist att ta deras verk på avbetalning. Vi dra oss för det för deras skull och för vår egen. Då man flyttar ut i en villa, kommer agenten för en mangel ofelbart, innan man bott där en vecka. Både jag och min vän i kvarteret bredvid ha köpt mangel att ha i vår ägande tvättstuga och båda ha vi dem slutbetalda — min vän, som är mera solid, på 4 avbetalningar, jag på 9. Men vi äga våra verkligt prima husgeråd och ingen har känt sig det minsta brydd av att ha köpt mangel på det sättet.

Konstnären däremot kan varken erbjuda mig sin tavla med 30—40 kr. i mån. eller jag kan komma med en sådan propos. Ännu en annan sak, om vi nu skola tala rent ut.

Konstnären sätter på sin tavla det pris han hoppas få och anser att tavlan är värd som konstverk — men det är icke det yttersta priset. En rik man kan pruta och sådana lära också göra det, grymt nog. Vi andra se tavlan

och priset, exempelvis 600 kronor. Och sucka och gå vår väg och konstnären får kanske också suckande ta hem sin osålda duk — då vi båda kanske annars kunnat kompromissa om priset, fördelat på 6 månader, eller gärna, om det går, på två eller slutligen, om ett lägre pris än katalogens.

I Danmark har jag i somras sett en nyinredd dyrbar våning formligen tapetserad med tavlor.

Det sades mig, att tavlorna voro billiga, det var tryckta tider för konstnärer och hellre än att inte få sälja alls, hade målarna slagit av på sina priser. Förfarandet föreföll otrevligt, ett slags prejeri. Det hade varit bättre med hälften så många dukar och samtliga dessa bättre betalda. Att suga till sig tavlor för att konstnären lever på sin konst är icke riktigt.

Men att vanligt folk, som skulle längta efter en à två tavlor, icke kunna komma till tals med konstnärerna om pris och villkor, blir å andra sidan en mur emellan parterna. Då en viss utställning är över, den har varat blott en vecka, då är den tavla jag fantiserat om borta — den hänger nu osåld på konstnärens privata vägg. Hur skall jag komma åt den om jag icke är den av konstnären uppsökta mecenaten, som anslår ett så och så stort belopp per år till konst?

Ett avbetalningssystem har faror och frestelser till skryt. Men dock — här finns två kategorier arbetande människor, inga ha stora tillgångar, de vilja gärna mötas som köpare och säljare.

Hur skall detta ske? Kunde tjugo yngre konstnärer ena sig om en permanent lokal och en hygglig vaktmästare, som vore betrodd med att ge och ta upplysningar om fixt pris och villkor? Om jag vill ha en tavla i stället för bokverket i praktband, hur skall jag egentligen få den?

VERA . KRÆMER.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Gifta sig för pengar?

Att gifta sig för pengar har aldrig klingat vackert för våra öron, men frågan är väl hurvida giftermålet för pengar i nedan beskrivna fall vore så förkastligt. Vi deltaga livligt med den unga bekymrade damen och hoppas att hon får något klokt råd av Iduns läsarinna.

Jag har nu grubblat så länge över vad jag skall göra att jag inte orkar längre. Nu ville jag så gärna höra vad Iduns läsarinna säga, ty som ni snart förstår kan jag inte tala så mycket med mina egna vänner om mitt bekymmer.

Jag är en flicka av s. k. god familj. Min far var en gång förmögen, men är nu ruinerad och vi ha det mycket svårt. Själva har jag en ganska god plats, men inkomsten förslår icke långt för mig, föräldrar och minderårig bror. Men — och nu presenterar sig intrigen på scenen — jag har "en friare". En praktig, fin man, familjevän sedan många år hos oss, 10 år äldre än jag, som är 28 år, aktad ställning, bildad, intelligent och — mycket förmögen. Han älskar mig varmt och väntar ihärdigt att jag skall säga ja. Men jag tvekar. Jag skattar honom högt, håller innerligt av honom, men jag tror inte att jag älskar honom, lika litet som jag älskar någon annan. Men, så kan jag inte låta bli att tänka på vad ett giftermål med honom skulle betyda för mig — jag skulle ju då kunna hjälpa de mina. Är detta en förfärlig tanke av mig? Vore det orätt

mot honom att säga ja, då min kärlek inte är så glödande och då det finns en tanke på hans pengar hos mig? Om han inte hade pengar eller förlorade dem . . . åh, jag orkar icke grubbla över detta. Och tänk om jag en dag möter min "stora kärlek"? Även om jag då står vid mitt löfte till min man och följer min plikt, har jag då ändå inte gjort honom orätt?

Tusen frågor tumla om i min hjärna. Men jag måste nu komma till ett beslut. Mina föräldrar äro nog finkänsliga att inte vilja påverka mig, men jag förstår ju att de önska detta parti både för pengarnas skull och därför att de innerligt tycka om mannen. Har jag rätt att våga? — råd mig, kära Iduns läsarinna.

En bekymrad.

Med anledning av svärmor.

Ett försenat inlägg från utlandet ber om ett ord i diskussionen om svärmor. Från svärmors bekymmer föras vi i stället till den ogifta systemens — utan tvivel en fråga, som är värd beaktande.

"En mor som bävar för ålderdomen" rullar upp för oss en bild hur tragiskt det kan gestalta sig för en svärmor. Jag vill då påvisa en situation mer tragisk än svärmors, som ju dock har haft sina ljuva år och fått smaka på att vara kvinna.

Alla flickor ha det ej som den blivande svär-dottern Elly att de använda sin inkomst till att

göra sig lockande på giftermålsmarknaden. De ha kanske en eller flera bröder, gifta, och därför "oförmögna" att bidra till mors uppehälle, fastän kanske hon för deras utbildnings skull gjort sig utblottad och utsliten.

Det händer att de inte ens ha det skälet utan av ren likgiltighet och oätkomliga av lagens arm, ävenså skyddade från offentlig skandal genom de kvinnliga anförvanternas finkänslighet, låter system, ensam, med sin arbetsförtjänst draga försorg om mor och hemmet för att inte tala om den husliga hjälp hon efter förrättat dagsarbete bidrager med, då hon ej har hjärta se mor gå över sina krafter. Detta allt kanske modern inte ens uppskattar, då hon själv är så van att uppoffra sig och ej heller har innehaft yrkesarbete. Sedan kommer skötseln av den egna personen och lagning och sömnad som den unga flickan under nuvarande förhållanden ej har råd att låta göra borta. Till vederkvickelse blir varken tid eller pengar; säkert till men för yrket, det egentliga.

Detsamma är från år utan annan förändring än att kvinnans charme flyr sin kos, krafterna avtaga och något bittert och förpinat kommer i stället på grund av dessa missförhållanden.

Visst är det en lycka att vara i stånd hjälpa sina föräldrar som kanske annars skulle hamna på fattighuset! Men skall väl följden av kvinnans tillfälle till självförsörjning genom yrkesarbete bli att de män som ha panna därtill, så mycket lättare skola kunna undandraga sig sina försörjningsplikter?

"Syster till tre ogifta bröder."

PROVRUM

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

BERTHA SCHÜRER von
WALDHEIM.
Fröken, Stockholm. Dotter
till kammarherren P. J. Schürer
von Waldheim och hans
maka, f. frih. Oxenstierna.
90 år den 9 januari.

SOPHIE WITT.
Fröken, Hälsingborg. F. d.
förest. för Högre Elem-
skolan f. flickor i Hälsing-
borg. Dotter till kontrakts-
prosten teol. dr. H. A. Witt.
80 år den 8 januari.

ANNA EKMAN.
Fru, Viggbyholm. Änka efter
köpmannen Anders Ekman,
Borlänge.
75 år den 24 december.

EMMA MELLGREN.
F. Möller, Västerås. Änka
efter kyrkoherden Maximil-
lian Mellgren.
75 år den 4 januari.

ANNA GEIJER.
F. Anderson, Tranås. Änka
efter brukspatronen Bengt-
Gustaf Geijer.
75 år den 10 januari.

SIGRID ALSTRÖMER.
F. Björkenheim, Östad, Mjörn-
sjö. Änka efter disponenten,
frih. Jonas Alströmer.
75 år den 13 januari.

AUGUSTA WAHLBERG.
F. Fries, Täby, Söderköping.
Änka efter majoren Richard
Wahlberg.
70 år den 2 januari.

OLGA KÜPPER.
F. Appeltofft, Malmö. Änka
efter disponenten vid Örtofta
sockerfabrik Hugo Küpper.
60 år den 14 januari.

BERTHA INDEBETOU.
F. von Fieandt, Nyköping.
Maka till överlantmätaren
Gustaf Indebetou.
55 år den 14 januari.

HEDVIG SCHENSTRÖM.
F. von Fieandt, Nyköping.
Änka efter civilingenjören C.
G. Schenström. (Syster till
föregående.)
55 år den 14 januari.

ANNIE FRYKHOLM.
Fröken, Stockholm. Textil-
konstnärinna. Dotter till
marindirektören J. L. Frykholm
och hans maka, f. Allmutt.
55 år den 3 januari.

ESTER DAHLSTRÖM.
F. Pettersson, Ulvsunda. Än-
ka efter kommissionslantmä-
taren och kartografen Fr.
Aug. Dahlström.
50 år den 31 december.

MARIA KARLBERG.
Fröken, Stockholm. F. d. te-
legrafist. Dotter till lasarett-
läkaren Hj. Karlberg och
hans maka, f. Nernst.
55 år den 12 janua

ALICE FRÖLANDER.
F. Hofgren, Stockholm. Maka
till kassören Carl Frölander.
50 år den 13 januari.

SELMA von KRUSEN-
STIERNA †.
F. Berggren, Morlanda. Änka
efter kaptenen Carl S. von
Krusenstierna.
* 1840, † den 20 december.

JEANETTE SPENS †.
F. frih. Manderström, Söder-
tälje. Änka efter överstelöjt-
nanten, greve J. M. Spens.
* 1845, † den 15 december.

THECLA WRANGEL †.
F. Sköldberg, Lidingö. Änka
efter greve Carl Gustaf
Wrangel.
* 1851, † den 22 december.

ALINE MÖLLER †.
F. Lamby, Stockholm. Änka
efter generalkonsuln Fredrik
Möller.
* 1853, † den 19 december.

ELISABETH DE LAVAL †.
F. Lewin, Stockholm. Änka
efter filosofie doktor
P. F. H. de Laval.
* 1855, † den 25 december.

EMILIE PIPER †.
Fröken, Löfstad. Dotter till
kammarherren, greve C. E.
Piper och hans maka, född
grev. Piper.
* 1857, † den 13 december.

ER RULLTÅRTA blir aldrig så lätt och mjuk,
som när den bakats med Rumford bakpulver.

Ä P P L E N I E D E N

AV LOUISE HEILGERS.

DET HAR ALLTID FUNNITS ÄPPLER i Eden, alltsedan världen skapades. Först blomman, sedan frukten, som förvandlats från gröna till rosigt bruna äpplen, som skulle plockas av kvinnor och njutas av män, kunskapens och livsglädjens äpplen.

Hela världen är en trädgård med Kärleken som apeldgård. Och alltid finns det nya äpplen, som växa på trädets grenar, och alltid finns det nya människor, som plocka dem, och alltid glida åren förbi.

Och medan åren glida förbi, gå en del människor ut genom den lilla grinden, som leder ut från apeldgården, men andra komma in, så att luften alltid står full av bladens och de älskandes viskningar.

Det finns folk, som påstår, att Eden försvann för länge sedan, men i så fall har man länge sedan återfunnit det. Fråga vilket älskande par som helst, som ni möter i Kärlekens apeldgård, var Eden är och de skola alla svara med en mun. Här!

Ja, Eden finns ännu, och det finns alltid äpplen i Eden.

*

Lyssna, och ni får kanske höra, hur ett eller två äpplen falla från trädet ned på marken.

*

Det var en man och en hustru, och hon hade skänkt honom ett barn. Detta är säkert det största beviset på kärlek, som en kvinna kan ge en man. Men han trodde, att hon icke brydde sig om honom. Han var äldre än hon, och han trodde, att hon gift sig med honom för pengar.

Och så fanns det en annan man, yngre än han, som hon hade försmått för att gifta sig med honom. Han trodde, att hon hade försmått honom emedan han var fattig. Han vägrade tro, att det i verkligheten hade skett därför att hon icke älskat honom.

Och om de en tid vandrade tillsammans i Eden, så berodde det på att icke ens hans stolthet kunde motstå hennes skära och vita, ungdomliga skönhet. Och han glömde en tid att fråga, varför hon kysste honom, han var nöjd med tanken, att hon gjorde det. Men snart började en liten ormliknande tanke att röra sig i hans hjärna: "Hon älskar dig för det du kan ge henne, icke för din egen skull." Han glömde, att hon kanske kunde finna det ljuft att vandra i Eden med en stark man vid sin sida. Han kom nu ihåg, att hans hår var grått. Det var intet romantiskt i grått hår. Ibland led han av reumatism, och vem kan älska en man med reumatism? Därför förde han henne ut från apeldgården tillbaka till livet, där det icke finns några gröna och röda äpplen, som hänga ned från grenarna, där det icke finns några älskande, som man möter med armarna om varandra. Och han stängde in sin kärlek bakom sin stolthet och gömde den väl för världens spejande ögon. Han gömde den till och med för sin hustru och med sådan framgång, att hon trodde han var trött på henne. Hennes stolthet var sårad, men en lång tid försökte hon återerövra honom. Förgäves, ty då hon satte på sig sin vackraste klänning, trodde han, att det var för att behaga den andre. Då hon försökte vinna honom med skratt och kärlekens sorg-

lösare lockelser, trodde han, att det var hennes samvete, som förebrådde henne, och löste hennes armar från sin hals.

Därför vände hon sig snart avkyld bort från honom, och eftersom hon var en ung kvinna och mycket vacker, och emedan mannens stora rikedom gjorde henne till en betydande person utan egna besvär, lyckades hon trots mannens likgiltighet för hennes behag att ha roligt och njuta mycket av livet.

Och så småningom började den häftiga smärtan i hennes hjärta att domna av, och

Prenumerant på Idun sedan 40 år.

Att Idun har många goda vänner sedan gamla tider får tidningen allt emellanåt bevis på. Det senaste är från Ystad där det bor en äldrig dam vilken är prenumerant på Idun sedan dess första ärgång och allt fortfarande. Det är fru E. Ljunggren, f. Rosencrantz, född 1837 och änka efter bokhandlaren i Ystad, J. A. Ljunggren. Hon har som sagt abonnerat på och samlat Iduns alla ärgångar som hon haft i sitt hem till dess hon för några år sedan skänkte hela samlingen inbunden till en läsesal i Ystad som fortfarande varje år får tidningen i present av den gamla trofasta Idun-prenumeranten.

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Om någon är i Kristus, så är han en ny skapelse. Det gamla är förgånget, se något nytt har kommit.

II Kor.-br. 5: 17.

Se, Jag vill göra något nytt. Ja, jag skall göra en väg i öknen och strömmar i ödemarken.

Jesaja 43: 19.

De som bida efter Herren, hämta ny kraft.

Jesaja 40: 31.

Lova Herren min själ och förgät icke vad gott Han har gjort.

Psalm 103: 2.

Han, som mättar ditt begär med sitt goda, så att du bliver ung på nytt, såsom en örn.

Psalm. 103: 5.

Han lade i min mun en ny sång, en lovsång till vår Gud.

Psalm 40: 4.

Nya himlar och en ny jord, där rättfärdighet bor, förbida vi efter Hans löfte.

II Petri 3: 13.

Jorden kan ej mättnad skänka,
Stilla hjärtats djupa krav;
Andens längtan finner vila
Blott i Gud, som längtan gav.
För det tvivelsjuka sinnet
Äger jorden intet svar
Sträva uppåt, ständigt uppåt
Ande, där ditt mål du har!

hon märkte, att hon tänkte mindre och mindre på mannen, hon gift sig med. Hon glömde bort att gråta över hans kyla eller att bekymra sig över hans likgiltighet, hans främmande väsen sårade henne icke mer.

Som hon var tjugofem år och vacker och hade världen för sina fötter, bleknade den kylige gråhåriga mannen snart bort och blev en likgiltig bakgrund, som han själv skapat. Och medan han sjönk ned i hennes minnes avlägsnaste skrymslen, var det kanske oundvikligt att, liksom på de där barometrarna i schweizerhyddorna, ni vet, den där sorten, där en liten husfader av trä visar sig, då det skall bli regn och en liten fru av trä, kommer fram, då det skall bli vackert väder, den andre mannen skulle komma fram och inta den plats i hennes tankar, som hennes egen man ursprungligen haft. Han var ung och vacker, han var passionerad, han var allt som hennes man borde ha varit och icke var.

Hon vandrade åter i Eden, men icke med samma man. Och det hängde nya äpplen på träden, och nya älskande vandrade omkring, med armarna om varandra, och luften var fylld av viskningar och prassel, suckar och lyckliga skratt. Å, det är en härlig sak att gå omkring i Eden med en man vid sin sida. . . .

*

Och så beslöt ödet, att de alla tre, den kylige, gråhåriga mannen, den unge solbrynte älskaren och hon själv skulle överraskas av en häftig stormby på Luzernsjön. Ni vet, hur hastigt dessa byar komma på sommaren! En turkosblå himmel blir svart, och de små sommarlätta vågorna förvandlas till stora vredgade böljor, och det hörs en tjutande vind och ibland viner döden i den. Båten välte. Hon kämpade i det hotfulla, gröna vattnet. Snart märkte hon, att hon förtvivlat klängde fast vid båtens köl. Litet längre bort höll rod-daren, en modig yngling fast, i två drunknande, förstenade kroppar — de båda männen, av vilka ingendera kunde simma. Han kunde icke hålla kvar båda. Då ropade han till henne. "Madame, vilken av dem?" skrek han hest. Och redan hade greppet om hennes man lossnat. Han älskade också en flicka, förstår ni, och hade också vandrat i Eden.

— Nej, nej! hörde hon sig själv ropa. Icke han — den — den andre!

Men hon hade aldrig hatat någon mera, än då den kylige gråhåriga mannen efteråt förvandlades till en lidelsefull älskare och kysste hennes händer. "Nu äntligen vet jag, att du älskar mig", sade han om och om igen till henne.

Han hade orätt. Då hon älskat honom, hade han trott henne vara kall, och nu då hon hatade honom, trodde han, att hon älskade honom. Ända till sin dödsdag visste hon aldrig, varför hon hade räddat sin man, när hon älskade den andre. Det måste ha varit någon primitiv instinkt — vildinnans instinkt — som såg sin egendom i nöd.

*

Ja, det växer ännu äpplen i Eden, som jag nyss sade, men det är icke oss alla givet att vandra där på samma gång.

Det är Fruksalt SANITOS

som borttager däsighet och trötthet och skänker vigör och hälsa, genom att underlätta matsmältningen.
HENRIKSSONS KEM. TEKN. FABRIK, ÖREBRO.

SANITOS

DÄR ALLA BARN ÄRO LYI

BARNDOP, BRÖLLOP OCH BEGRAVNING PÅ BOR

Kayanfru i "directoire". Blåser det hårt tvingas hon hålla ihop kjolens flikar, ty hon har inte mera på sig under.

OVANSTÅENDE tre begrepp kunna sättas som huvudrubriker på en normal människas liv och beteckna hennes tillblivelse, blomstring, fruktsättning och död. De äro gemensamma för svart, brun och vit och äro hos alla folk celebrerade med allehanda festligheter avsedda att bränna in händelsen mot bakgrunden av vardagslivets grå enahanda.

Vi veta alla, huru olika vårt liv kan gestalta sig på våra kalla breddgrader, där skinnen imiterar snöns bländande vita färg. Där ebenholtzen växer, blir negern nattsvart. Där kaffebusken är hemma, bli alla små bönor bruna. Det är ett slags egendomlig självkopiering, som vetenskapen ännu ej klarat upp. Varför skulle eljest punanomaderna vara grönaktiga i skinnen. De ha kopierat klorofyllfärgen av urskogarna, dit solens strålar sällan nå.

Det kan ju ha sitt intresse att lära känna de egenarter, vanor eller kalla dem ovanor, som utmärka våra bruna, gula eller svarta släktingar, de där bo i söderns soliga luftstreck. Oförvanskade av civilisation, känna tänka och handla dessa människor i fest som i vardagslivet helt annorlunda än vi. Deras sjäsliv har ej samma bredd och djup som hos oss överkultiverade människor, men i gengäld förråda deras tankar och idéer stor originalitet.

Borneo är barnens förlovade land. Den vita kvinnan är olycklig, om hon ej får barn eller för många. Man ropar på ett gyllene lagom i målmedvetenhetens tid. Frögurka vill ingen kallas!

Den hypersensitiva, färgade kvinnan tar allt vad hon får, även barn. Intet anses så förnedrande för nygifta, som att barn ej infinna sig. För att förebygga en sådan fatalitet legaliseras ej förbindelsen mellan tvenne mogna människor, förrän livsfrukten redan är ett gott stycke på väg. Då blir det fröjd och gamman och förtalets giftiga tunga tystnar på eventuella avundsjuka. Och de båda från ovan välsignade parterna se lika stolta som lyckliga ut. Ty att de ej själva haft det ringaste med saken att skaffa, därpå tro de fullt och fast.

Redan vid första upptäckten av ett begynnande nytt liv måste föräldrarna noga aktgiva på diverse "adat", d. v. s. stammens oskrivna lagar och bud. Den havande och blivande modern får sålunda ej döda djur och får ej förtära unga fiskar. Köttet av myrkotens och diverse frukter och vegetabilier stå hela tiden på hennes förbjudna lista.

Liksom sin europeiska syster ansättes hon

Ett barnens och föräldrarnas paradys tycks Borneo vara. Med stort intresse läser man vår bekanta forskningsresande d:r Eric Mjöberg's livfulla skildring av barndop, bröllop och begravning på den soliga Söderhavsn.

tidvis av en capriciös aptit, som stillas med stora kvantiteter kritjord eller något annat icke vardagligt.

Även till sina normala sysslor är den blivande modern restriktad. Hon får t. ex. ej slå knutar, ty detta kunde återverka på navelsträngen. Hon får ej sticka sin hand in i ett trångt hål för att dra fram något o. s. v.

Men även den äkta mannen är underkastad en mängd föreskrifter, som någon tid måste upprätthållas. Dessa gälla framför allt hans aktivitet på jaktstigen.

Liksom hos oss söker man skydda den blivande modern för plötslig skrämsel och förhindra henne att se obehagliga och fula djur, framför allt och alla orangutangen och näsapan, då man är rädd för att barnet eventuellt komma att likna dessa.

Budet "du skall föda dina barn med smärta" gäller ej den borneanska kvinnan, ty födseln försiggår lätt och komplikationsfritt som i allmänhet bland naturfolk. Men icke förty emotses det viktiga ögonblicket med fruktan och bävan. Man anser nämligen, att den värsta olycka, som här på jorden kan hända en människa, är att dö i barnsäng och att själarna av sådana olyckliga aldrig komma till himmelen, utan få sig anvisad en plats vid sidan av självmördare och andra ärelösa, där de måste livnära sig av skogens bär och växter.

Den blivande modern får ej somna, då det regnar. Faller plötsligt regn, väckes hon lika hastigt av sina närmaste.

Skulle modern snart sjukna eller dö vid födseln, händer det ej sällan, att barnet av fadern utsettes i skogen, varvid dock andra familjer söka rädda det genom att upptaga det som sitt eget.

Efter det barnet tvätats, genomborras öronloberna med en skarp bambusticka och en mindre träbit sättes i hålet. Denne ersättes senare med en tennring, som långsamt tänjer ut den späda vävnaden. Ju större hålet blir, ju flera ringar tillsätts, så att barn på ett halft år ofta ses bära en vikt av ett kvarts kilo i vardera öronsnibben. För att förebygga bristning av öronloberna åligger det modern att undvika att äta sådan fisk, som fångats med krok.

Omedelbart efter födseln får barnet ett armband, tillverkat av fröna av en bestämd växt, vilka hålla de onda andarna på avstånd. Såväl modern som ungen ingnidars de första dagarna med sot av förbränt dammar-harts till skydd mot sjukdomar.

Så länge ej den underbundna navelsträngen avfallit, får ingen beträda det rum, vari barnet uppehåller sig. Som varningstecken uppsätts tvenne korslagda trästycken på dörren. Den avfallna navelsträngen liksom också den bambukniv, varmed den vid födseln avskars och den sticka, varmed öronen genomborrades, gömmas omsorgsfullt och deponeras såsom heliga i huset.

Under de första månaderna, innan barnet ännu fått sitt namn, måste modern noga aktgiva på allehanda bestämmelser. Hon får ej bära grannlåter och måste framför allt undvika röda färger.

Det första året av sitt liv vistas barnet hos sin moder, som bär det i ett s. k. bärbräde på ryggen. Detta behänges med allehanda ammuletter till skydd mot andevärldens demoner.

Efter första månaden erhåller barnet sitt namn, som dock är preliminärt. Man kallar det t. ex. "fågelsmuts" eller något annat oaptitligt i akt och mening att avskräcka de onda andarna. Skulle detta ej hjälpa, utan barnet blir sjukt, ändrar man namnet till något ändå fulare för att lura andarna.

Vid omkring fem års ålder får barnet sitt verkliga namn. Vanligen företager man massdop så till vida att alla barn i långhuset av passande ålder samtidigt få namn. Man avvaktar en lycklig skörd, då man har ris i överflöd och kan tillåta sig lyxen av att dricka stora kvantiteter risbrännvin. För varje barn, som skall namnas, förfärdigas en liten träskulptur, föreställande Laki Pesong eller den gud, som sörjer för barnens välfärd. Varje barn sitter med sin mamma på det gemensamma galleriet och föräldrarna tillkännage, vilket namn, de tänkt sig för barnet. En av

Borneokvinna. Högra benet bäres blottat för att visa tatueringarna.

DIGA OCH SNÄLLA

NEO. AV ERIC MJÖBERG.

männen reser sig, stänker ikring blod av ett nyss dödat svin och nedlägger skulpturen framför barnet. En rottingslinga drages häftigt fram och tillbaka, så att rök uppstår av den häftiga friktionen. Man åkallar barnets gud och frågar denne: "är icke detta ett lämpligt namn?" Kommer barnet att bli lyckligt därmed och kommer det att få ett långt liv?

Det namn, som erhållits, bäres ända tills barnet självt blivit fader. Han kallar sig då med sitt barns namn plus Taman, som betyder fader, eller i händelse av en kvinna, Timau, som betyder moder.

Vid valet av namn undviker man omsorgsfullt att upptaga sådana, som burits av nyligen avlidna släktingar eller vänner. Man är rädd för att oroas deras själar.

Beträffande namnen må framhållas att verkliga familjenamn i vår mening ej existera. En bornean, han må tillhöra vilken det vara må av de många raserna, ändrar namn hela sitt liv och är själv synnerligen känslig för att han kallas med det namn, som tillkommer honom. Vill man beteckna en person, kallar man honom med förnamnet och fogar därtill faderns eller moderns namn. Ynglingen Oaan kallas sålunda Oaan Igan, ty pappan hette Igan, flickan Tipong heter Tipong Song, ty mamman hette Song. Skulle vår Oaan Igan gifta sig och bli fader till en son, heter han Taman plus sonens namn, skulle sonen dö, heter han Ujan Igan, och skulle hans maka falla ifrån, heter han Abang Igan o. s. v. Han förändrar alltså namn hela sitt liv och det samma gör kvinnan.

Efter den första namngivningen få barnen smycka sig med alla slags prydnader och nu vidta en följd av år, under vilka de framleva sitt liv i fullaste frihet utan att tyngas av allehanda restriktioner i mat och dryck eller av mera religiösa sådana, som de vuxna ständigt ha att iakttaga.

Barnen intaga en central ställning i borneanens liv. Föräldrarna vaka med kärlek och obegränsat tålmod över sina små och trots att dessa uppfostras i fullaste frihet, veta de alltid sin plats och förbli hela sitt liv goda söner och döttrar. Fjärde budet blev ej skrivet för dem.

Barnaåren rinna hastigt undan och innan man vet ordet av, är den gyllene obekymrade tiden förbi. Kroppen hos ynglingen utvecklar senor och ben, små bruna vårtor knoppas på flickans bröst. Livets farligaste och sköraste period, pubertetens är inne och gör ett bryskt slut på alla friheter.

Gossen och flickan träda in i kärlekens, blomstringens och fruktsättningsperiod, livets medelålder.

Hittills har det varit så och så med kläder, men instinktivt söker dock den bortåt 10-åriga gossen och den 6-åriga flickan med en eller annan flik skyla sin nakenhet. Till en början går det dåligt och ibland roar man sig med att avsiktligt låta täckelset falla till marken under ett klingande skratt. Men så småningom bli de minimala plaggen alltmer och mer stationära.

Såväl under de sista mera avancerade barnåren som de transitoriska pubertetsåren få de unga hos sig inpräntade visdomsord i form av gamla vedertagna ordstäv. Morfar eller mormor upprepar med förkärlek vad de själva finga med på livets stig av visa föräldrar: "Bry dig icke om, om du spiller en droppe eller två, bara du ej spiller det hela", eller "Bättre vita ben än vita ögon" (hellre dö än skämmas) eller: "Har du ej en rottingvidja så gör det

bästa du kan av en rot" o. s. v.

Gränsen för puberteten är svår att draga. Den är mycket individuell. För flickan begynner den i regel vid pass 10 år. Hon har då redan öronloberna starkt utdragna och bär stilfulla, blåpigmenterade tatueringar på lären, underarmarna, händerna och fötterna. Hon bär vackra glaspärlor kring panna, hals och midja och bjärta tygbitar göra sitt till för att fiffa upp hennes utseende och göra henne attraktiv. Ett naturligt koketteri sätter kronan på verket.

Framåt 13—14 års åldern skilja sig ynglingarna från barnen och bilda ringar för sig. De lämna det kvava föräldrahemmet — barnkammaren och sova med sina gelikar fram till på galleriet. De vokala resurserna vakna, Adamsäpplet växer. De ta till stråkinstrument, primitiva fioler, spela keluriharpa eller öva sig i att slå på gångklockor. Samtidigt som såväl flickor som ynglingar ses öva sig i Terpsichores konst.

Tiden är så mogen för de båda könen att närma sig. Ty så ha gudarna velat.

Författaren till dessa rader har i en föregående artikel benämnd "Frieri och kärlek på Borneo" (nr 50, 1924) skildrat en ung mans väg till ena pigo. Vi låta därför de unga tu sköta denna angelägenhet själva.

Livets medelålder flyter så lungt fram, familjen tillväxer och barnen raka mot höjden, alltunder det föräldrarna gråna och krökas under arbetets börda. Ju mera de åldras, ju visare och förståndigare bli de och alla se upp till dem. Men krämpornas tid är nu också inne. De tvingas allt mer och mer att hålla sig till hem och hård, där de förrätta lättare sysslor.

Borneo-människorna ha ingen närmare föreställning om ålder eller år. Frågar man, huru gamla de äro, svara de t. ex.: "Jag var så och så lång, då solen blev sjuk", därmed åsyftande den senaste solförmörkelsen. Eller man säger: "Jag var så och så lång, då den stora jordskälvnningen ägde rum." De åsyfta därmed Krakatau's våldsamma utbrott (1881), som skadade Borneo i grundvalarna.

Döden är för alla människor det stora frägetecknet och motses med fruktan och bävan av såväl vit som brun och svart. Föreställningarna om döden och dess orsaker äro hos skilda folkslag lika olika som natt och dag.

Borneo-folken tro, att sjukdom och död äro orsakade av onda andar och söka ängsligt att hålla dessa på avstånd. Man föreställer sig att de avlidnas andar ropa till själarna och söka förmå dessa att lämna sitt jordiska hölje. Bli en gammal människa sjuk, finner man det ganska naturligt, att hans själ gör sig redo till den sista färden för att återse de sina i himmelen. Men hemsökes en ung människa av sjukdom måste det vara en ond ande, som an-

TVÅ BORNEOFRUAR I HÖGTIDSSASS.

fäktar honom. Man griper då till alla upp-tänkliga medel och trollkarlarna tillkallas för att infånga den flyende själen. Skulle intet hjälpa, tar man ett blåsrör, sätter det till den döendes öra och ropar: "Kom tillbaka, här är ditt hem och här ha vi mat i beredskap för dig." Man tror sig höra den flyende själen svara: "Jag är mycket långt borta, jag följer en ande och finner ej mera vägen tillbaka."

Om vederbörande dör, slås larm på en gångklocka för att underrätta de förut avlidnas själar om dödsfallet. Liket behålles i huset olika länge, hos fattiga en till två nätter, hos förmögnare ända till en vecka, ja, ända till ett år. Under vardera ögonlocket placeras man en gammal glaspärla. Den döde klädes i sina finaste kläder och placeras i en groft tillyxad kista förfärdigad av en enda trädstam. Locket förseglas med vax och rottingvidjor viras runt.

Kistan målas i rött, svart och vitt och placeras i galleriet på en lägre plattform. Den dödes privata egendom utställes runt om. En eld brinner oavlåtligt i kistans närhet. Små paket av kokt ris och tobak läggas på locket för att förtäras av den dödes själ.

Ett par personer sitta natt och dag och beklaga och gråta vid kistan. Vänner, grannar och fränder infinna sig och kondolera. Runt om råder tystnadens stillhet. Vid kistan, som har formen av en båt, bindas tvenne träfigurer, vilka föreställa de slavar, som förr i tiden, då människoliv ej voro så mycket värda, döddes och offrades för att deras andar måtte följa den avlidnes som roddare då denne vattenledes uppsöker himmelen.

Var denna ligger vet man liksom vi själva knappast. Men i dödens ögonblick tystnar allt eventuellt förtal och de varmaste välgångsönskningar följa den döde på vägen till ovisshetens land.

HELGONFÖRKLARINGEN

PINGSTDAGEN 1925 — KATOLIKERNAS heliga år — skulle i Peterskyrkan firas helgonförklaring. Den förestående högtidligheten var ju för oss lutheraner något säreget. Vi beslöt söka vinna tillträde, men det visade sig svårt få biljetter, oaktat kyrkan rymmer 85,000 personer. Om-sider lyckades det dock, vi erhöilo t. o. m. biljetter, som berättigade till mycket goda platser.

Redan före kl. 7 pingstdagsmorgon lämnade vi hotellet för att i god tid vara å ort och ställe. Den högtidliga processionen tager sin början kl. 8 f. m. Dess-förinnan har högtidsklädd militär under höga kommandorop utposterats. Nu in-tågar en brokigt klädd skara av munkar, präster, lägre och högre, biskopar, ärke-biskopar, kardinaler, de senare i praktfull ornat med mitror. Medlemmar av den apostoliska segnatura bära brinnande ljus och uditore di Rota det påvliga korset. Kaplaner bära mitra och triregnum (på-vekrone), klerker i röda kjortlar och vita spetskoftor stavar prydda med blommor. Även påvens livgarde, iklätt medeltida dräkter, är tillstädes. En mängd nationa-lister äro representerade. Man ser t. ex. ej få av färgade raser, samtliga iklädda för-nämligare prästerlig skrud.

Ett standar bäres fram i tåget. Å ena sidan är det försett med bilden av en fransk pastor Johannes Baptista Vianney, som i dag skall heligförklaras, å andra sidan med en bild från hans verksamhet. Sedan kommer ett andra banér, som re-presenterar det andra helgonet.

Påven låter alltjämt vänta på sig. Klockan är halv tio. Från läktaren över huvudingången hör man smattret av det påvliga gardets silvertrumpeter, vilket bådard den helige faderns ankomst. Peterskyrkans valv eka av människornas jubel. Påven bäres av tolv helt rödklädda referendarier på sin gyllene tron, sella gestatoria, högt över de församlades huvuden. Han är iklädd manteln och den höga ädelstensbe-satta tiaran, den tredubbla kronan, samt omskuggad av de båda flabella, sultanens vita påfågelsolfjädtrar. Han är tillika om-given av sitt kyrkliga, borgerliga och mi-litära hov. Åter och åter stannar tronen några ögonblick. Nya jubelrop från mas-sorna: Pappa! Pappa! Näsdukarna vifta livligt. Den helige fadern å sin sida hälsar de tillstädesvarande vänligt, värdigt med mjuka, avmätta gester.

Agda Engström.

Fru Agda Engström, f. Bergquist, maka til kontraktsprosten L. M. Engström, Bolstad, som den 16 december fyllde 55 år, berättar här på Iduns uppmaning ett minne från fi-randet av det heliga året i Rom.

Av själva helgonförklaringen, som för-siggår i koret, ser man intet. Med ledning av programmen kan man dock något så när följa gången. Folket sjunger omväx-lande hymner och litanior samt om och om igen sitt: Ora pro nobis! Och då båda de franska prästerna hunnit bli hel-gonförklarade: Orate pro nobis!

Akten tager lång tid. Många, som ej äro så nogräknade, äta sina medhavda smörgåsar, apelsiner, bananer och åhöra den vackra musiken från det berömda six-tinska kapellet. Eller de språka halvhögt med varandra och förflytta sig hit och dit. Klockan närmar sig ett. Nu nalkas högti-den sitt slut. Genom flera högtalare ut-skiftar påven välsignelsen över folket.

Högtiden denna dag avslutas med en underbart vacker illumination å Roms många kyrkor. Ståtligast var naturligen Peterskyrkan. Som en tindrande brud står den på sin minnesrika plats i »den eviga staden».

Från Peterskyrkan ställa vi våra steg till Piazza del Popolo. Denna har för oss sitt särskilda intresse. Genom stadporten här inträdde en gång Luther i Rom. Till vän-ster nära stadporten är Augustinerklostret, där Luther en månads tid gick ut och in och nära klostret kyrkan Santa Maria del Popolo. Utan tvivel har Luther dag-ligen besökt denna kyrka och i den förrät-

tat sin bön. Kanske var det just där han fick ett styng i hjärtat, då de italienska prästerna bakom altaret otåligt tillropade: »Passa! Passa!» »Skynda på! Skynda på!» Han var i deras tycke alldeles för andäktig.

Från piazzan kom man upp på Monte Pincio, den märkliga kulle, där en gång Lukullus' beprisade trädgårdar prunkade, där senare kejsarinnan Messalina firade sina orgier, och som i dag med sina vackra anläggningar om aftnarna är samlingsplat-sen för det förnäma Rom.

Sommarnatten är ljum. Den liksom upp-värms av alla dessa ljuslägor. Ofrivilligt tänker man på det skådespel kejsar Nero på sin tid föranstaltade, då de första kristna, bestrukna med tjära, sakta förbrändes som facklor utefter de vägar, där kejsaren körde sitt spann.

Vilka minnen har icke Rom från antikens och urkristendomens tid!

I kapellet Sancta Sanctorum finnes den bekanta Scala Santa, trappan med de 28 marmorstegen. Enligt sägen skall denna ha lett upp till Pilati pretorium, och vår Frälsare skulle på långfredagen ha gått upp för den. Ingen pilgrim försummar att på sina knän bedjande krypa upp för denna trappa. Varje steg bringar ju nio års avlat och det steg, på vilket Jesus dignade, adert-on års.

Den påvliga bullan av den 29 maj 1924 bestämmer bl. a. följande villkor för vin-nande av den fullkomliga jubileumsavlaten: Besök i huvudkyrkorna: S:t Peter, S:t Paul, S:t Johannes (Lateran) och Maria Maggiore. Nämda besök företagas efter fastställt program. För de i Rom boende äro tjugo besök under tjugo dagar före-skrivna. För utlänningar tio gånger under tio dagar. Om fattigdom eller annat viktigt hinder förefinnes, kan biktfadern förkorta vistelsen till tre dagar. En notis meddelar även: För att vinna jubileumsavlat är ej nödvändigt att ingå genom den heliga porten.

Vid all denna pomp och ståt, här i Rom, känna vi oss hjärtligt tacksamma att tillhöra den evangelisk-luterska kyrkan, i vilken vi fått veta, att pilgrimsfärder, helgontill-bedjan, avlat och annat sådant är alldeles obehövt för att finna en nådig Gud. Endast detta är oeftergivligt: Tro på Herren Jesus, så bliver du frälst. Apg. 16:31.

AGDA ENGSTRÖM.

EN PIGG NITTI O ÅR I N G

Den 21 december fyller fröken Marie Louise Wallmo, dotter till bruksförvaltaren Gustav Wallmo och hans maka, född Roman, 90 år. Fröken Wallmo lämnade vid 18 års ålder sitt hem och kom till bruksförvaltare Ekman vid Nya Hyttan i Grangärde »som hjälp i huset». Där var hon tills en av sönerna Gottlieb Ekman vid Sunnansjö skulle gifta sig, då hon medföljde honom till hans blivande hem för att hjälpa de unga tu att få hemmet i ordning. Avhållen vart hon kom för sitt goda väsen, ville de ej släppa henne ifrån sig, utan hon stan-nade där tills familjens tre söner började skolan i Hudiksvall där hon skötte hushållet år dem tills dess den yngste skulle till Uppsala för att taga studentexamen då hon medföljde. Därefter kom fröken Wallmo till de tre unga människors farbror, bruksförvaltare Wilhelm Ekman på Gnarp. Hon har kan man säga »gått i arv» i slakten Ekman,

Fröken Louise Wallmo.

som också till fullo uppskattat hennes stora för-tjänster som en pålitlig vän och god rådgivarinna.

Sedermåra blev hon husföreståndarinna hos bruks-patron Norling, först på Fors Västra Vernebo och därefter i Stockholm. När han gick bort flyttade hon till hans yngsta dotter, änkefru Gerda Bro-berg i Västerås och hos henne har »tant Wisen», som fröken Wallmo kallades av släkt och vänner, fått ett lugnt och kärleksfullt hem till döddagar.

»Tant Wisens» själsförmögenheter fungera ännu på ett utmärkt sätt, trots den höga åldern. Hen-nes syn är så god, att hon alltjämt sysslar med fina handarbeten. Hennes minne är förvånansvärt och hennes sinne är som mången ung människas. Hon intresserar sig för allt som händer i världen, är vaken och pigg som få, vilket bäst bevisas där-utv att hon ännu förra sommaren deltog i ring-dansen kring majstången. H—a L—e.

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN: 39.

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och 367.

Existerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

**En ny typ,
men av gammal ädel smak är**

Rulles
likörextrakter

Extra Bouquet
a kr. 1.50 pr flaska

Tillverkas i elva olika sorter

A.B. Rulles Stockholm 3

JÄRN-MEDICIN

i en eller annan form intages ofta som stärkande medel.

Den nya kombinationen
**PHOSPHO-ENERGON-
PILLER MED JÄRN**

är i sådana fall av utomordentligt god verkan. Innehåller förutom järn i för organismen lämpligaste mängd och form även Phospho-Energon. Härigenom kompletteras järnets kända stärkande o. aptitbefordrande egenskaper på ett lyckligt sätt med Phospho-Energonets speciellt nervstärkande och energigivande verkningar.

Phospho-Energonpiller med järn fås på alla apotek i burkar à 100 o. 300 st.

Kontrollant:
Prof. Thor Ekecrantz.

I Göteborg avled den 16 december borgmästarinnan *Marie Louise Svanberg*, född Hasselgren, i en ålder av över 84 år. Med fru Svanberg, som var änka efter den kände Göteborgsjuristen, dr Gustaf Svanberg, sedermera handels- och politieborgmästare, bortgick en av det gamla Göteborgs mera kända damer. Hon spelade en framträdande roll i stadens officiella sällskapsliv och var en av de ledande krafterna vid alla större välgörenhetstillställningar där och i Marstrand. Dessutom var borgmästarinnan Svanberg initiativtagare till Göteborgs arbetsstugor för vilka hon nedlade ett outtröttligt arbete samt verkade med stort intresse inom Röda Korset och Sällskapet för öm och sedlig modersvård.

Ida Landelius, f. von Stapelmohr †.

FRU IDA LANDELIUS', f. von Stapelmohr bortgång betyder icke endast att en älskad mor och en djupt uppskattad och innerligt avhållen vän gått ur tiden. Med henne försvinner en personlighet, en av de gammaldags husruar av de rätta måtten och den storslagna läggningen, vilka i våra sena tider äro alltför få och sällsynta.

Fru Ida Landelius företrädde närmast den typ av adliga fruor, vilka voro långt förflutna tiders, vilka rakryggade och driftiga, snabba och klara i tanke och handling, i daglig, tungt vägande gärning för hemmet murade dess grundvalar och beständ fast och tryggt. Tapperheten och osjälviskheten var deras adelsmärke. Deras manliga ättestränder stärkte och värnade vårt land utåt; dessas adliga fränkor jämte alla de, som togo exempel av deras gärning, värnade och stärkte vad som skapar och betyder vårt land, familjen och hemmet. Skulle man någonsin kunna peka på kvinnan som mannens vederlike, så är det dessa kvinnors gärning och minne man får föra fram i ljuset.

Det är som sådan, tapper och klok, självförgäten och gammaldags duglig och nitisk, stort och rent tänkande, äkta och rakryggad till sitt uppsåt, som hennes närstående och vänner med saknad och tacksamhet erinra sig Ida Landelius.

ELISABETH THORMAN.

IDUN
Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av Utgivare:
Frithiof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:
Eva Nyblom

Redaktionen: ... Kl. 9-5 | Expeditionen: ... kl. 9-5
8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3 | Annonskontoret: kl. 9-5
8660 — Norr 402 | 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
40 öre å textsida. Bestämd | Lediga platser och plats-
plats 20 % förhöjn. Hel- | sökande 25 öre, pensionat,
marg. 55:—, halvmarg. skol- och diverseannonser
30:— pr gång 20 mm. hög. | 35 öre, minimipris 3: 50.

Iduns prenumerationspris:
Uppl. A. Uppl. B.
Praktupplagan Vanl. upplagan

Helt år 17:— | Helt år 15:—
Halvt år 9:— | Halvt år 8:—
Kvartal 4: 50 | Kvartal 4: 25

Ni är vacker

Ni vet det med Er, ty hudens matta vithet och sammetslena mjukhet och den fräscha, ungdomliga hyn skaffa Er överallt beundrare. Men Ni vet också, att det är

Faréna-Crêmen

— den milda, välgörande skönhetscrêmen som gjort Er till vad Ni är: ett levande exempel på strålande ungdomsfärging.

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör.

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles *välsmakande, stärkande och stimulerande*. Rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Ett glas avkylt före måltiderna föredrages av damer framför genever och är ett suveränt medel att öka såväl matlusten som den rätta livsenergien. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Erhålles genom alla systembolag i landet, t. v. utan inskränkning av övrig spirituusatilldelning.

Pris kr. 4.50 pr liter.

9 diplomes d'honneur

56 guld- och silvermedaljer.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE

Grundad 1784.

Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

KARSTENS SKORPOR
i enkronas-kanister

I Norge tog det slut
hux flux, totalförbudet.
Man ville absolut
just dricka nå't förbudet.

Nu vill man gärna nå
en hög moralisk bättring.
Den yttre kan man få
med **YvY-tvål** och
tvättning!

YvY-Tvälen sälles landet runt å 1 kr.

**Plågas Ni av Huvudvärk
och Reumatiska Smärtor?**

Då bör Ni ej experimentera med tveivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togonal och ej efterapningar!

**VITRUMS
FERROL**

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Novemberkåsan 1926

"Aldrig i mitt liv har jag sett en man köra på isgator, så som Sagström flög i väg genom de hala kurvorna, han hanterade faktiskt sin maskin som om han kört på rena sommärvägar."

Ovan citerade uttalande gjordes av en av Herr Sagströms tävlingskamrater. Vid detta tillfälle användes TRELLEBORG CORD med T-NABBAR utan snökedjor. På T-nabbingar fullföljdes Novemberkåsan på ett glänsande sätt av de kända tävlingsförarna Yngve Ericsson, Edvin Sagström och Oscar Roos.

TRELLEBORGS MOTORRINGAR, svart slitbana och svarta sidor, bevisade åno sin styrka och T-nabb-banans överlägsenhet slirhindrande förmåga.

Bilden till vänster visar slitbanan på dimension 28X3", 27X3½" och 26X3" och bilden till höger slitbanan på dimension 26X2".

**TRELLEBORGS
CORDRINGAR**

Erhållas hos bilringsförsäljare och velocipedreparatörer.

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
Stockholm TRELLEBORG Göteborg

Rimtävlan om det nya året

har som man kunde vänta givit läsekretsen syssel-sättning under mellandagarna och fullt med dikter ha strömmat in, många formade i stil med denna:

Vad här i skötet detta nya år,
som in vid nyårsnattens tolvslag går —?
Med hopp och vemod man väl fråga får:
Skall det bära frid dit bort, där tvedräkt rår —?
Skall det torka oförrättens bittra tår —?
Skall det skänka lindring från en plåga svår —?
Skall det stryka varsamt över grånat hår —?
Skall det föra sång, dit intet vällyd när —?
— Skall det kanske bliva såsom ständig vår —?
— Man undrande i årets morgon står —.

Aslög.

Iduns 40 år ha inspirerat en del skaldar, däribland ingenjör W. Östenholm i Bjuv som tycks ha avlyssnat Iduns egen monolog:

Idun fyller snart nog fyrti år.
Det är fasligt ju vad tiden går!
Ren en mognad ungmö nu jag står,
glömsk av barndomstiden, som var svår;
men tack vare äplena jag får
aldrig silverstrimor i mitt hår,
fast jag högre ålder ständigt når.
Döden på min tjusmakt icke rår!
På min skära kind en lyckotår
talar, skvallrar om en evig vår!

Signaturen *Ulla* har icke oävet tolkat en julhälsning tvärs över Atlanten till kära anhöriga: "välkomna åter till hembygd vår". *M. M., Anna S., Vardagsfilosofen* — som skall få sin Charlotte Löwenskiöld till uppmuntran för både skaldskap och färglagd bild — och många fler tackas för sina mer eller mindre lyckade försök. Ingen har dock lyckats så bra som förf. av nedanstående som därför får priset:

Årets modekrönika.

Det dansar fram i snölockekjöl på kissetår med vintergäck i blick en groddgrön fröken *Vår*.

Hon springer ut... snart som fru *Sommar* brud hon står med älddanslöja, bläklintkrans, ranunkelhår.

Ett prassels bud... och skrud i gyllenrött hon får när hon som moder *Höst* sin apelmognad når.

Sist snöbräms glitterfjun till mörkvåd tung och svår är ton i sorgesus, där änkan *Vinter* rår.

Så skiftar hamn och färg för var säsong, som går, på evigt kvinnligt sätt ett år — som tusen år.

L—s.

Och nu är det vinter och kälken den slinter. Låt oss locka ut poeterna på hal is med följande kinkiga inbjudan till rimdikt:

- — — — — flinga
- — — — — boll
- — — — — svinga
- — — — — noll
- — — — — kälke
- — — — — is
- — — — — bjälke
- — — — — spis
- — — — — vak
- — — — — flak
- — — — — tak

Rimmen få omflyttas efter behag, resultatet insändes till Idun, märkt "Rimtävlan nr 2", inom en vecka från tidningens datum och priset består som vanligt av en bok till högst 10 kr. värde.

En spansk hertiginna.

(Forts. fr. sid. 36.)

med glaserad kakel utlagda vattenbassäng, där graciösa guldfiskar leka tafatt mellan blekskära näckrosor och exotiska vattenväxter.

Är Ronda-hemmet uteslutande ett den morisk-spanska konstens tempel, så ger hertigparets Madridpalats ett uttryck för familjen Parcents universella konstintresse, vilket understött av omätliga rikedomar här sammanfört en förbryllande mångfald unika föremål, men där i alla fall det egna landets största konstnärliga förmågor tilldelats hedersplatsen. När man i hertiginns älskärda sällskap genomvandrar denna fil av magnifika salonger möblerade i Louis XVI, där bl. a. också en sällsynt rikhaltig samling av all världens vackraste porslinspjäser exponeras, kommer man slutligen fram till hertigens privata gemak, arbets- och rökrum, där sådana dyrgripar pryda väggarna

**Magsyra, halsbränna
och kväljningar**

tar man bort med ett glas *Fruksalt-Samarin* som på samma gång renar och uppfriskar blodet, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste bort.

Fruksalt-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos drog- och färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

A-D FÖRENADE
**PIANOS
ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG**

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitet billigast

**MALMSJO-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.**

"MATTE REAL"

**BRASILIANSKT
HÄLSOTÉ**

(Herva eller Yerba, Sydamerikanarnes Nationaldryck.)

Bästa kända stimuleringsmedel utan skadliga biverkningar. Reglerar magsaftsomsättningen. Underlättar njurarnas funktion. Är blodrenande. Bringar jämnvikt. Befordrar sömnen. Höjer arbetsförmågan.

Drick "MATTE REAL" varje dag.

I originalförpackningar om ½ kg. å Kr. 6:—, 4 paket portofritt.

HANDELSFIRMAN BRASIL
Skäneg. 31 Göteborg Tel. 61575

Sänd mot postförskott pkt "Matte Real"

Idun

**Hushålls-
handskar**

6—6½—7—7½—8
2: 50 paret, extra tjocka 3: — paret. Aderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti. Humana priser. Förstklassigt parfymeri med toaletto- o. tekniska artiklar 10 % extra rab.

Uppgiv mått

CITY. *Gratis katalog.*

Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg. Flemminggatan 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott.

**GÖTEBORGS
KEX**

För Barnens Hälsa

VITASAN

Biologiskt Kontrollerad Torskleverolja, bästa medel mot allmän klenhet, blodbrist, bronchitis, engelska sjukan etc.

Finnes i Apotek o. välsorterade kemikalieaffärer.

Stor flaska 2:25

Vitasan

ENDA EFFEKTIVA MEDLET FÖR LACKSKORS BEVARANDE

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

som Murillos »Fruktförsäljerska» för att inte tala om en El Grecos, en Zurbarans och en Riberas mästerverk!

Hertigen av Parcent och Granden av Spanien, vilken inem parentes sagt torde vara Spaniens mest titeltyngda ädling, härledande sitt ursprung från ingen mindre än den helige Fernando, är konstkännare som få och hans samling av gammal spansk kyrkokonst är synnerligen berömd. På hertiginnans inflytande torde man få skriva införlivandet av en del modern konst med dessa samlingar, bl. a. en förstklassig marmorstaty av Miguel Bley, föreställande hertiginnan med sin unga dotter, Egon.

Praktfull gyllenläder täcker väggarna i biblioteket och här och var ses guld eller silverbroderade vapenprydda sammetsbonader, s. k. reposteros. Med en smeksam handrörelse lyfter hertiginnan upp en eller annan matta och säger belåtet: »Se här, detta ha mina Ronda-barn åstadkommit!» Mattorna äro i övervägande grad utförda i blåa och ljusgula nyanser och mönstren hämtas med förkärlek ur blomster- eller djurriket. »Vad tror ni förresten», frågar hertiginnan oförväntat, »skulle det i Sverige kunna finnas intresse för en ev. utställning av dylika, gammal-nya spanska mattor?»

Det kan tydligen inte skada med några droppar tyskt blod i blåa spanska ådror! När allt kommer omkring är det kanske just detta lilla inslag från morfarssidan som gjort hertiginnan till en så framstående organisator i ett land, där kvinnorna f. ö. än så länge i alla fall helst tillbringa sin dag i behagligt dolce far niente i den palmprydda pations sövande stillhet.

ANNIE QUENSEL.

Grönländskt.

Praktiska skoskydd.

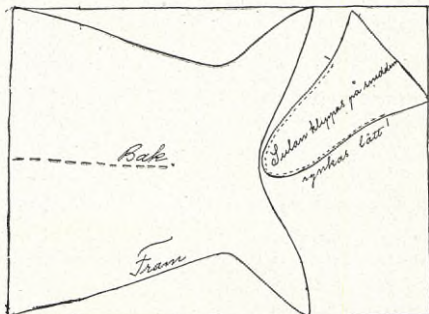

Det är endast ett fåtal förunnat att kunna bestå sig med ett par pampuscher uteslutande avsedda för elegantare innersko och ljusa silkesstrumpor. De flesta av oss ha endast ett par som får duga i alla väder. Oftast blir det då så, om vi äro bortbjudna, att vi lämna våra pampuscher hemma och hellre trotsa kyla eventuellt regn och snöslask för att kunna möta upp i oklanderligt skick d. v. s. utan solkiga ränder på strumporna.

I min tambur hänger ett par lysande, röda, broderade, grönländska kamikker av skinn. Dessa ha nu inspirerat mig och jag har sytt ett par tunna sidenkamikker som äro behändiga att få på och av med ett enda grepp, taga så gott som ingen plats i mina pampuscher och som absolut skydda mina skor och strumpor från solk, stänk och väta.

Kamikerna tillverkas bäst av tunt siden så segt som möjligt gärna shantung i en mörkgrå eller brun diskret färg. Upptill under knäet fästes kamikken med en sleif försedd med knapp och knapphål eller trycklås eller om man så behagar med en gummi-snodd. Alla sömmar sys två gånger på maskin och kastas sedan tätt. Om så önskas finnes mönster passande n:r 37 och n:r 39, pris 1:25 att rekvirera genom Idun.

Fru Ossian.

LEICHER'S Fett-Puder

Varje kvinna blir föryngrad genom användande av Leichner-puder. En ask Leichners puder på Edert toilettbord gör varje annat puder överflödigt. Leichners fettpuder, sedan generationer omtyckt av vackra kvinnor, har undergått filtrering genom det finaste silke, och det på vetenskapliga rön grundade preparatet innehåller blott de allra finaste ingredienser. — Vid dans, sport och på resor, överallt där annat puder icke sitter kvar erhåller Eder teint genom Leichners puder just den fina mjuka färgtonen. En lätt beröring med detta puder borttager rodnad och blankhet och verkar dessutom uppfriskande och välgörande på huden.

LEICHER

Parfymör
BERLIN, Schützenstrasse 31
Wien - Paris - London

Mot insändande av 40 öre; eller ännu bättre och fortare: gå genast till Eder leverantör och begär den för Eder lämpliga färgschatteringen på Leichners fettpuder.

”Låt mig säga dig, lilla syster — —”

Hon var bara 18 år, en liten söt, naturlig och modern ung flicka, som tillsammans med sin familj bodde på badhotellet.

Efter middagen bad alla de unga herrarna hon kände, om en dans — men ingen bad henne om en andra dans. Hon var olycklig, gick upp på sitt rum och grät, men så sökte hennes bror, den unge läkaren, upp henne.

”Låt mig säga dig en sak, lilla syster — — —
Ingenting förefaller oss män så obehagligt som armtanspiration. Använd icke parfym, det förvärrar bara saken. Använd det kända medlet ”Odo-Ro-No” ett par gånger i veckan, så är du kvitt detta obehag.”

Kanske lider Ni också av tanspiration under armarna utan att själv märka det? På andra verkar det däremot ytterst obehagligt.

Insänd nedanstående kupong så får Ni ett gratisprov av Odo-Ro-No, som sändes Er mot insändande av 20 öre i frimärken.

Madsen & Wivel, Östergade 26, Köpenhamn, K.
Gratisprov av Odo-Ro-No önskas.

Namn:
Adress: I.

Röd näsa och gråa hår.

N:r 1. 1) Snälla Fru Skönhetsdoktor, giv mig ett råd. Min näsa är så röd, har försökt med olika medel men utan resultat.

2) Jag är bara 30 år, och ändå upptäcker jag många gråa hårstrån. Vill ej färga håret. Som jag ej har råd att vända mig till skönhetsinstitut, är jag mycket tacksam för svar.

En som aldrig frågat förr.

Svar: 1) Man bör ju ha klart för sig om näsrodnaden kommer av frost eller annat, innan man kan ge något råd. Emellertid, om näsan är röd av frost, skall ni badda den om aftonen efter tvättningen med så varmt alunvatten ni kan tåla, och därefter gnida in den med kamfersalva, vilket ni också bör göra, innan ni går ut i kyligt väder. — Om däremot näsrodnaden beror på förstoppning, bör ni råda bot därpå, t. ex. genom att dricka Karlsbadervatten varje morgon en tid — $\frac{1}{4}$ tesked Karlsbadersalt till ett glas ljumt eller kallt vatten på fastande mage.

2) Tvätta håret väl en gång i månaden och sköt det annars väl. Hårbottnen bör masseras *varje dag* och en gång i veckan med något fett, exempelvis alkohol och ricinolja, 2 delar av det förra, 1 av det senare. Detta håller undan de grå håren något, men att alldeles slippa grått hår går nog ej i längden.

Elektrolys.

N:r 2. Med tacksamhet har jag emottagit edert svar angående borttagandet av misspyrdande hårväxt, och skulle min tacksamhet bli ännu större om jag finge svar på följande frågor:

1) Kan ej elektrolysbehandling försiggå med lokal bedövning? Fick näml. av fru Maria Enqvist den upplysningen att till följd av smärtorna högst 12 hårstrån kunna tagas för varje gång.

2) Räknas betalningen efter varje stick som göres? Och vad är i så fall kostnaden därför?

3) Hur lång tid tar läkningen av sticken?

4) Vilken hudspecialist kan jag med fullt förtroende vända mig till? Som jag har ganska långt till Stockholm och även måste se på kostnaden, måste jag på förhand göra mig underrättad om så mycket som möjligt. Är dock villig att offra vad jag kan för att bli fri från omskrivna obehag, vilket naturligtvis som hittills kommer att tilltaga med åren.

Bliv ej alltför uttröttad på

Ung, förtvivlad svenska.

Svar: 1) Nog kan behandlingen försiggå med lokal bedövning. Den hudläkare, som utför behandlingen, ger er det bästa råd härvidlag.

2) Betalningen räknas efter den tid som åtgår.

3) Så små sår läkas ganska fort.

4) Ni kan med förtroende vända er till vilken praktiserande hudläkare som helst, och bäst är att på förhand förfråga er om den ungefärliga kostnaden.

Misspyrdande hårväxt.

N:r 3. Fru Skönhetsdoktor! Vore tacksam få veta adress till någon skicklig och sakkunnig hudspecialist som utför elektrolys. Helst i Göteborg. Tar det lång tid att behandlas med elektrolys? Är det mycket dyrbart?

Vore tacksam få veta om en sådan hudspecialist också kan utföra andra slags operationer? När jag var barn föll jag omkull och klöv överläppen och när den sedan läktes, fick jag dubbelläpp. Det är mycket fult när jag skrattar. Snälla Fru Skönhetsdoktor,

Solidar

Tvätt = Extrakt

»Tusen och en natt» verkar rent förtrollande, men Solidar trollar rent tusen och en tallrik på några ögonblick!

Solidar innehåller ca 38 % tvål och är därför det förmånligaste och billigaste tvätt- och rengöringsmedlet.

1/1 paket 58 öre.
1/2 paket 30 öre.

var vänlig och upplys mig om vem som kan utföra en sådan operation. Om det också finns någon i Göteborg?

Ung, förtvivlad prenumerant.

Svar: I Göteborg som i Stockholm finns helt säkert på apoteken en förteckning på i staden praktiserande läkare. Slå upp hudläkare där. Hur lång tid det tar att borttaga hår med elektrolys, beror helt och hållet på hur mycket hår det är som skall tas bort, och även kostnaden beräknas därefter.

För operationen av läppen bör ni vända er till en kirurg och höra vad han säger och råder er till.

Grå fläck.

N:r 4. Kunde Fru Skönhetsdoktor ge mig ett gott råd? Jag har fått en grå fläck mitt uti huvudet, och det bryter så mycket emot det svarta håret. Skulle här inte kunna finnas någon slags pomada eller något annat att stryka uti håret som inte vore skadligt, och så att den grå fläcken inte märktes så väl.

Tacksam för svar är

Greta.

Svar: Den grå fläcken kan färgas med valnötsdekokt, vilken ej skadar håret. Äkta valnötsdekokt tillhandahållas färdig på flaskor enligt annons i Idun, senast i n:r 50, sid. 1320.

Fru Skönhetsdoktor.

FRÅGOR och SVAR!

Ett ömtåligt ämne.

Fråga: När jag nu för första gången besvärar Idun med en fråga, så är det i ett mycket ömtåligt ämne, som ligger mig och kanske många föräldrar tungt på

sinnet, nämligen våra unga söners förhållande i sexs. hygieniskt avseende. Är skolornas undervisningsskyldighet här obligatorisk och bör man slå sig till ro med det? Att rådfråga någon äldre förständig mor, kan jag inte förmå mig till, jag tycker det vore att utlämna min praktiske gosse åt andras oförstående eller ofördelaktiga omdöme. Jag vet att arbete och sport är bra som motiv mot skolpluggat, men det tycks icke vara nog. Kan jag genom Idun eller läsekreten få uppgift på en enkel och helst kortfattad bok i ämnet, varur föräldrar kunna hämta råd och nyttiga upplysningar för sina söner i 15—16 års åldern? Kanske

SÄNGKLÄDERNA

äro de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering. De äro de idealiska sängkläderna.

J. Svensson & Bourghardt

Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjädrrenseri. GÖTEBORG.

Grundad 1881.

Erhållas i varje välsorterad sängklädersaffär.

finns det en sådan bok lämplig att sätta i de ungas egna händer? Bör man kanske hellre tåla, än ev., trots den goda viljan, tala ovist?

Stina.

Svar: Av doktorerna Alma Sundqvist och Julia Kinberg finns utgivet ett arbete i sexualhygien som rekommenderas.

Patience.

Fråga: Tacksam för edert svar å min förra förfrågan, får jag härmed delgiva, att det är med 2 kortlekar som den ifrågavarande patienten utlägges.

Maria Katarina.

Svar: Patienten utlägges med 8 rader och 8 kort i varje rad. De kunna ligga något över varandra. När detta är gjort, ser man efter om några ess ligga blottade, d. v. s. nederst i de vertikala raderna. De läggas upp för att så småningom byggas på med en hel familj (från ess till kung) av samma färg. På de utlagda korten kunna andra kort placeras, när de passa i nedstigande följd utan avseende på färg, dels från talongen, dels från det sista kortet i varje vertikal rad, men så fort det är möjligt, flyttar och byter man, så att det blir samma färg, ty endast i detta fall får hela sviten flyttas över på ett annat kort, t. ex. 6, 5, 4, 3 etc. kan läggas på en sjua av vilken färg som helst, blott sviten är av samma färg. Om den nedstigande sviten är av blandad färg får man blott flytta så många därav som äro av samma färg, annars bara ett i taget dit det passar, alltid i fallande ordning.

I denna patience lägger man ej upp någon talong, utan på den vertikala raden längst till vänster placeras man alla kort, som icke gå, och dit får man även flytta kort från de andra raderna, om det är lämpligt och de passa i fallande följd med det nedersta kor-

tet. Hela tiden håller man ögonen på esshögarna, om det är något kort eller någon svit, som går dit. Huvudsaken är att få tomrum, d. v. s. att någon av de 8 vertikala raderna blir slut. Då får man lägga upp vilket kort eller vilken svit man vill, vilket alltid underlättar. När alla 8 essen blivit påbyggda med sina resp. familjer, har patienten gått ut. Man får inte bläddra igenom leken mer än en gång. Patientens är inte lätt men intressant, om man med de många kombinationer som erbjudas kan få den att gå.

Hyresfrågor.

Fråga: 1) Lägenhet har hyrts ut till järnvägstjänsteman (lägre men ordinarie), vilken innan hyrestidens slut på egen begäran transporterats till annan ort. Kan hyran tagas ut för återstående tiden och på vad sätt?

2) Arrendator kontrakterar med ägaren om arrende på vissa år, men ägaren dör innan arrendetidens slut och egendomen övergår till arvingar, men dessa ha ej fått eller sett kontraktet och arrendatorn vägrar visa sitt, hur förfara. Villrådig prenumerant.

Svar: 1) Om kontrakt finnes och lägenheten är uppsagd i laga tid, måste hyresgästen stå för hyran, tills hyrestiden är utlupen. Dock kan han med hyresvärdens medgivande överlåta lägenheten till annan person men måste i så fall själv stå risken för hyran den tid kontraktet varar.

2) I detta fall bäst att låta en advokat klara upp svårigheterna.

Pensionat.

Fråga: Vill Idun eller någon av dess läsarinor vara av den godheten giva mig anvisning på några goda och trevliga pensionat i Sthlm där en ung flicka lämpligen kan inackorderas.

Mor.

Svar: Nyströms pensionat, Birger Jarlsgatan 25.

Pensionat Kindlund, Sibyllegatan 14.

Fagerströms pensionat, Riddaregatan 7.

Dans och namnbyte.

Fråga: 1) Är mycket intresserad av dans och önskar få något engagemang vid någon balett men vart skall jag vända mig?

2) Vart skall man vända sig när man vill byta namn?

Electric Girl.

Svar: 1) Anmäl er hos någon revydirektör eller se upp med annonser, där ofta unga damer för dans efterfrågas.

2) Ansökan om namnförändring inlämnas till Överståthållarämbetet, om ni är bosatta i Stockholm; i landsorten till Kungl. Befallningshavande i det län där man är kyrkoskriven. Ansökan skall åtföljas av prästbetyg (åldersbevis).

Hemindustri.

Fråga: Har tänkt försöka med någon mindre industri i stick- eller tricovaror. Skulle det möjligen vara lönande och ha utsikt till framgång att anskaffa någon modern maskin med automatisk stickning för massfabrikation av strumpor?

Varifrån kan dylika maskiner erhållas?

Kan något liknande affärssystem tillämpas som ofta förekommer då mindre hemstickningsmaskiner köpas, att komma i förbindelse med någon större avnämare, som levererar garnet och köper den fabr. varan?

E. L.

Svar: Stickning av herr- och barnstrumpor lönar sig vanligen bra. Var maskinen anskaffas kan ni se av annonser i Idun och andra tidningar. Större maskiner torde bäst anskaffas från någon maskinfirma. Se telefonkatalogen.

Björktvål

Björkbalsamisk, överfettad och sammetslen, innehållande naturens förnämsta skönhetsmedel med björkens friskhet och rosens doft.

Prins av Parma

Nutidens och framtidens förnämsta skönhetsvål.

Rätt mängden tvål jag använt har,
Men ingen såsom björktvål var;
Så full av rosers doft och sammetslen.
Så frisk som nyutsprucken gren.
Den är en tvål så suverän.
Att liksom purpad aftonsky
Den skänker färg och charm
åt hy,
Och därför nu jag tackar Er,
min Prins,
För det att Björktvål Prins av Parma finns..

Erhålles i alla tvålförande affärer till
75 öre

INTYG: Härmed får jag intyga, att Björktvål Prins av Parma endast innehåller för hyn välgörande beståndsdelar och att sammansättning och tillverkning äro av förnämsta slag.

HAKAN SANDQVIST

Professor i Kemi vid Kungl. Farmaceutiska Institutet, Stockholm.
Kontrollant vid Fabriksbolaget Parma, Stockholm.

FABRIKSBOLAGET PARMA - STOCKHOLM

TAKY-CREMEN

ÄR UNDERBAR!

förklarar Mademoiselle Napierkowska.

"För borttagande av all besvärande hårväxt är TAKY-cremen den överdligaste uppfinning, som gjorts under de sista åren. Hittills ha damerna varit tvungna att använda antingen den farliga rakkniven, som framkallade finnar, lämnade fula svarta prickar och åstadkom ännu starkare hårväxt, eller de vanliga hårborttagande medlen, oftast besvärliga eller illaluktande. — Numera behöver Ni endast använda den parfymerade TAKY-cremen, sådan den kommer ur tuben, och 5 minuter därefter är all besvärande hårväxt borta, lämnande huden vit, mjuk och len. Ekonomisk och oskadlig upplöser TAKY-cremen håret ända till roten med det resultat, att det oftast fullkomligt försvinner. TAKY är en underbar creme som alla damer snart kommer att använda.

Den patenterade TAKY-cremen tillverkas i Paris och försäljes i Sverige av samtliga förstklassiga parfym- och kemikalieaffärer till Kr. 2:— pr tub. Endast en modell, den i förhållande till priset största och fördelaktigaste. GENERALAGENTUR FÖR SVERIGE: A.-B. PARFYMERI R. BARLACH, STOCKHOLM 1.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14 - STOCKHOLM.
Tel. 7576, N. 18336.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Bortredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Är Ni sjuk?

Gikt, reumatism, ischias, nervsjukdom, blodbrist, dålig matsmältning, sömnlöshet, trötthet, ålderdomssvaghet.

Bekämpa dessa sjukdomar med Miradium, som innehåller äkta radium i de rätta doserna. Det användes på sjukhus och rekommenderas av läkare över hela världen. Det har bringat hälsa till tusentals hem. Invärtas: Miradiumsalt eller -pastiller, pr. glas 6.50 kr. Utvärtas: Miradium-salva, som snabbt fördrivar smärtorna, pr. tub 3.50 kr. Finns på alla apotek. Skriv till Miradium-officinen A/76, Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm, efter boken om radiums användning och verkningar. Den skickas gratis.

Angående att komma i förbindelse med någon affär, som levererar garn och sedan säljer den färdiga varan, bör ni vända er direkt till sådan firma och företaget prov på ert arbete.

Ett skadat knä.

Fråga: Föll och slog mitt högra knä den 3 september och vände mig till lasarettet i den stad jag bor. Det var en blodutgjutning sa läkaren, så jag fick just ingen ordination att hålla mig stilla, mer än ett par timmar dagligen. Själv kände jag att det var något i olag i knäet, tyckte det kändes som knäleden förskjutit sig, och vände mig ånyo till samme läkare, men fick samma svar. Nu efter snart 4 månader har han kommit underfund med att det är s. k. meniskbrott och att det antagligen är obotligt nu så lång tid efter. Jag är också gammal, snart 50 år. Operera mig skulle man ju kunna men läkaren säger att det är mycket troligt, att det inte blir bättre, utan tvärtom sämre. Då jag innan jag råkade ut för denna olycks-händelse var en s. k. friluftsmänniska och mycket ute i naturen kändes det så oerhört tungt att sitta så här instängd och med nästan ständigt värk. Vill därför bedja någon av Iduns läsare, som möjligen lidit av samma onda och blivit botad vara av godheten säga

mig vilken läkare som hjälpt helst med praktik i Stockholm eller Uppsala, då jag bor i närheten av dessa städer. Men reser gärna huru långt som helst bara jag blir botad från mitt lidande.

Mångårig prenumerant.

Svar: Förslagsvis: Prof. G. Nyström, Akademiska sjukhuset, Uppsala, samt Dr H. Waldenström, Kommendörsgat. 3, Stockholm.

Sinnessjukdom eller ej?

Är gift sedan 5 år och har två små barn. Min far dog då jag var helt liten i sinnessjukdom. Senaste tiden har jag mycket grubblat över detta. Nu skrivs ju så mycket om ärftlighet. Hade jag tänkt på detta förut hade jag nog inte gift mig. Tycker det är så farsansfullt om mina små oskyldiga barn skulle ha en sådan hemsk sjukdom i arv. Har förut känt mig glad och lugn, men genom att nu tänka på detta blir jag så nervös.

Grubblande.

Svar: Då begreppet "sinnessjukdom" i sig innefattar ett flertal skilda sjukdomar, är det ej möjligt att avgöra huruvida er fars sjukdom tillhör det slaget, som kan tänkas gå i arv. Sinnessjukdom, som uppstått av yttre orsaker (bakterier, infektion) är ej ärftlig och vad övriga sinnessjukdomar beträffar, är möjligheterna för ärftlighet desto mindre ju färre antal fall av sinnessjukdom som förekommit inom släkten.

Engelska sjukan.

Fråga: Vore tacksam för att få veta, vad slags diet en tioårig gosse bör hålla som har en släng av engelska sjukan. Har besökt läkare och fått medicin, men har ej ånyo tillfälle besöka läkare.

Mor.

Svar: Blandad kost, ej för mycket mjölk.

Nerver i olag.

Fråga: Min man 58 år gammal, jordbrukare till yrket, har alltid haft strängt arbete både kroppsligt och intellektuellt. Under de senaste åren har någon, i övrigt ej märkbar darrning uppstått i högra handen då han skall företa sig skrivning, en svårighet som nu under de senaste månaderna så tilltagit att han är oförmögen till några av de för honom så nödvändiga skrivgöromålen. Resultatlöst har vår distriktsläkare rådförats. Nu vore jag så oändligt tacksam om Iduns läkare hade någon hjälp att föreslå, eller om någon av Iduns alla läsare kunde av erfarenhet ge anvisning på var sakkunnig läkarehjälp är att söka.

Lantfrun.

Svar: En noggrann undersökning av er mans nervsystem torde vara på sin plats, en sak som distriktsläkaren avgör. En dylik undersökning förutsätter dock helst att er man vårdas någon tid på nervklinik (ex. Serafimerlasarettets i Stockholm, överläkare Marcus).

Barnens nattsömn.

Fråga: Kan någon av Iduns erfarna läsare giva mig ett råd? Min lilla flicka, tre år gammal, har på senare tider börjat sova så oroligt om nätterna. Flera gånger på natten börjar hon tala i sömnen, och förefaller det som om hon hade obehagliga drömmar, skriker ihållande. Hon är i övrigt kry, och har god aptit, mycket bra. En timme innan hon lägger sig, intager hon en bastant måltid, om det möjligen skulle kunna inverka. Detta har hon emellertid hållit på med i ett års tid, utan att hon haft någon olägenhet därav förut. När hon sover middag är hon alltid lugn. Jag vore mycket tacksam om någon, som kanske haft lik-

Hushållsvågar

Äro de enda absolut tillförlitliga.

I hemmet äro de en oundgänglig hjälp vid kontroll av gjorda inköp, vid matlagning etc. Lindells hushållsvågar äro utan fjädrar och kuggrorelse, och de enda vågar vars utslag äro beroende av varans placering på skålen. Se till att den våg Ni köper är pryddig, hållbar och tillförlitlig, se till att Ni får en från

LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B., Jönköping.

Kunna erhållas i varje väl sorterad järn- och bosättningsaffär.

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG

STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade

Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket »SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 9646 - Växiö 500 - Örebro 20 63 - Hudiksvall 514
Sundsvall 30 03 - Umeå 141.

Framst inom den oberoende pressen står

Nya Dagligt Allehanda

Alltid vaken, slagfärdig och intresseväckande. Snabbaste in- och utländska nyheter genom egna korrespondenter. Dagliga kulturartiklar under strecket av de yppersta författare. Leder det sakliga bekämpandet av socialdemokratin.

Specialiteter:

Argentarius' ekonomiska artiklar, i sin art de förnämsta i svenska pressen.

Den satiriska illustrerade artikeln i spetsen för varje nummer av N. D. A.

Avdelningen för kvinnan och hemmet, under redaktion av friherrinnan Annie Åkerhielm, fil. kand. Margareta von Zweigbergk m. fl., ojämförligt överlägsen andra tidningars motsvarande avdelningar.

Den litteraturkritiska avdelningen under ledning av fil. dr Knut Hagberg m. fl.

N. D. A. är sålunda en tidning för alla.

Dess program: Sann frihet för den enskilde, oberoende och försvar för fosterlandet, en från obehörigt inflytande fri svensk press.

Prenumerationspris för helt år kr. 36:—, halot år kr. 20:—, kvartal kr. 10:—, månad kr. 3:50.

Prenumerera på och annonsera i

Nya Dagligt Allehanda

Här är sättet att göra mörka tänder ljusa

— att återgiva dem deras bländande vithet.

Edert korallröda tandkött som kontrast — avlägsna endast den smutsiga beläggningen och observera resultatet.

DET finnes nu ett sätt att snabbt göra mörka tänder vita och polera dem; ett sätt som rekommenderas av världens ledande tandläkare. Edra tänder äro icke mörka av naturen . . . de äro endast täckta av en beläggning. För tungan över tänderna och Ni kommer att känna den . . . en slags klubbig beläggning.

Den absorberar missfärgade ämnen från maten, rökning m. m. Baciller alstras däri och leda till

tändernas förfall, pyorrhé och sjukdomar i tandköttet.

Vanliga tandpaster kunna icke med framgång bekämpa beläggningen. Avlägsna den och Ni kommer att bli förvånad över Edra tänder vithet. Edert leende blir förtjusande, Edra tänder lika polerat elfenben, Edert tandkött fast och korallfärgat.

Skaffa Eder den tandpasta som avlägsnar beläggningen nämligen Pepsodent. Köp i dag en tub hos Eder handlande.

Pepsodent
VARU-
MÄRKE
Den nya epokgörande tandpasta.

Generalagenter för Sverige: Eneqvist, Holme & Co. A.B., Stockholm. 2070

Bästa annonsorganet för Borås med omnejd!

De mest spridda tidningarna i södra Västergötland o. de ledande högerorganen i landets främsta högervalkrets äro

BORÅS TIDNING

med en upplaga av 11,000 exemplar samt dess halvvecko- o. landsortsuppl.

WESTGÖTEN

med en upplaga av 12,000 exemplar eller sammanlagd upplaga 23,000 ex.

De absolut dominerande tidningarna i den livliga industristaden Borås och de burgna sju häraderna.

Gammal, ypperlig huskur mot grått och missfärgat hår är

ÄKTA VALNÖTSDEKOKT

effektiv — oskadlig. Pris pr flaska 3:50 + emballage och porto. Tillverkas av Leg. apotekaren Fru S. Hellström.

Uppsalagatan 11, 1 tr., Stockholm. Tel. Vasa 14627.

ande erfarenhet skulle kunna giva mig ett råd.

Orolig mamma.

Svar: Det är ej nyttigt för er lilla flicka att sätta i sig en större måltid så sent som en timme före sängdags. Denna tid bör vara minst tre timmar. Företer flickan f. ö. ett oroligt sinnelag, är det bra med ett ljummet bad före sängdags och hennes fantasi bör ej upphetsas med sagor om troll o. dyl.

BOKNYTT

Memoarböcker.

Memoarer ha blivit en allt mera omtyckt läsning och denna säsong tycks slå rekordet då så många givit ut sina "Memoarer".

Från Flydda Tider av E. G. Weidenhielm är en samling tidsbilder allt från författarens barndom och ett kvartsekel framåt. Många personer och händelser passera här revy och särskilt roande är följande lilla episod om Hjalmar Brantings far, som var chef i Gymnastiska Centralinstitutet. "Jag fick en gång åtfölja min fader dit upp; han skulle tala med professorn om dennes behandling av gikt. Rätt som det var fick jag till min häpnad se lilla gubben, spänstig som en fjäder hoppa upp och ställa sig på huvudet i soffan där han stod en stund. Det kallade han att 'skölja' hjärnan."

Boken överflödar av dylika små anekdoter.

En gammal konstnärns minnen av Gustaf Cederström äro dels ungdomsminnen och dels strövtåg på kontinenten. Ungdomsminnena ha tidigare varit införda i Idun och utgöra med sina många fotografier en hel kulturkronika. Senare delen av boken sedd med konstnärsogon är även mycket instruktiv.

När jag ser tillbaka av Carl Ankarcrona. Även här rullas upp ett helt livs iakttagelser och minnen beledsagade av ett rikt illustrationsmaterial. Läsaren får sig här och där en rolig historia serverad. Här en provbit om en något disträ officersfru som beklagat sig för en gemensam vän över sin sömnlöshet. Han gav henne följande råd: Gör som jag, då jag inte kan somna. Jag stryker med högra handens fingrar över pannan och säger flera gånger: sov Fredrik, sov Fredrik . . . och då somnar jag slutligen in. Några dagar senare möttes herrarna på gatan varvid vännen frågade: "Vad i alla dar har du gjort med gumman min? I natt väckte hon mig genom att resa sig upp i bädden och stryka sig med handen över pannan, medan hon oupphörligt utropade: sov Fredrik, sov Fredrik."

Minnen från gamla skånska hem samlade och utgivna av Pontus Sjöbeck. Boken innehåller minnen av fränder och vänner från gamla kända skånefamiljer. Början göres med familjen Lidfors hem och sedan går det vidare till familjerna von Sydow, Quiding, Holmström m. fl. Denna bok är en samstämmig hyllning till de kära hädangångna och genomströmmas av tacksamhet och kärlek till barndomshemmet. Många förträffliga upplysningar om dåtidens dagliga liv är här samlat och tillvarataget. Boken bör följas av flera.

Hos Kamrerns. En Geijersk familjekrets av Lotten Dahlgren. Boken är egentligen en komplettering till föregående arbeten om värmänningarna av Lotten Dahlgrens hand. En huvudperson finnes dock i boken, men det är denna gång ej skalden utan hans broder och dennes familj som fått sin behandling. För den som äl-

Fortfarande äro genom oupphörliga och patenterade förbättringar

"GEYSIR" och "ARIEL"

Ovillkorligen bästa och billigaste kokspisvärmeledningssystem. Begär förslag. En god vara blir alltid efterpad.

En dällig aldrig. Vid förfrågan uppgiv annonsorganet. Förslag kostnadsfritt eller insänd ritn.

AKTIEB. JERNVERKSMAGASIN, MALMÖ 3
Telegr. Kockumsjern. Rt. 526, 816, 2404.

Ställ det främst i husapoteket!

Ni behöver det ofta vid huvudvärk, reumatiska smärtor, förbud till förkylning o. s. v.

Globoid är härvid det rätta medlet. Det förmår hejda förkylningssjukdomar, stillar nervsmärtor samt är urinsyrelösande och avlägsnar själva orsaken till reumatiska åkommor. En gång prövat vill Ni ej undvara Globoid.

Globoid erhålles (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å ½ gram till ett pris av Kr. 2:30 o. 1:25 pr flaska.

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrhatinktur, crëmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg

Babyutstyslar.

Verkligt bra modell o. tillbehör, komplett utst. kr. 7:—, extra fin kr. 9:—, lyxutförande, handarbete, kr. 12:—, bärmantel kr. 3:—, d:o m. handarbete kr. 4:50. Lakan o. örngott av noblessväv, äkta handknyplade spetsar kr. 7:50. Mönster följer.

CLARA LINDQVIST, Kvarngatan 20, BORÅS.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanteras äkta endast på originalburkar. Erh. hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandl.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemslöjd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & Co Vävskedsfabrik, Norrköping. Tel. 393. 670.

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med Kammerjäger, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skäktor. Till salu i alla kemikalieaffärer. Pr ask 0:50 och 1:—.

Köp **Lucks**
KARAMELLE-RADE
valnötter, mandel, jockeymösor m. m. i ½ kgs. vackra dekorerade bleckburkar.
Kr. 2.—
fraktf. kr. 2.60
PERCY E. LUCK & Co.

Var på den säkra sidan

vid valet av näringsmedlet för Ditt barn och välj genast det världsberömda Mellin's Food, som är den bästa möjliga ersättning för modersmjölken och skänker Dig den största tryggheten för att barnet skall få en stark och kraftig organism.

Mellin's Food

Den föda, som ger krafter. Förordas av läkare. Pris kr. 2:75 pr burk.

Mellin's Food Biscuits rek. vid övergången till fast föda samt för svaga personer av alla åldrar. Pris Kr. 2:75 pr ask. Finnes på apoteken och i Droghaffärerna. Prov och broschyrer gratis fr. Mellin's Food Depot Malmö

PÄRMAR IDUN • 1926

rött klotband med guldtryck

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt från
IDUNS EXPEDITION

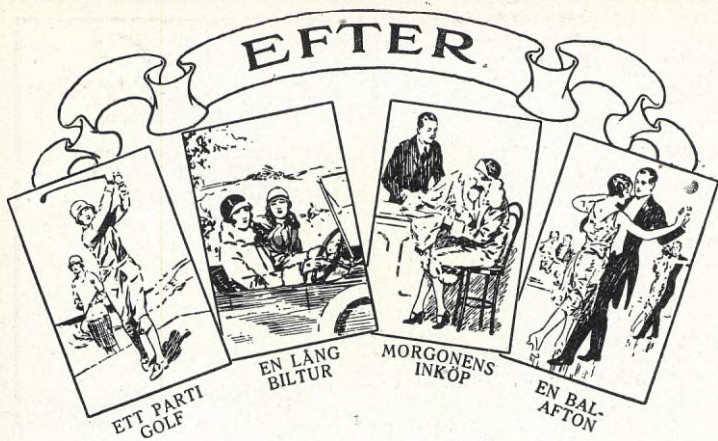
Gratis medföljer titelblad jämte innehållsförteckning. Kr. 2:25 + porto 60 öre. Likvid i postanvisning eller mot postförskott.

Förvara och inbind årgången!

Om Ni saknar något nummer av tidningen, så rekvirera samtidigt erforderliga kompletteringsexemplar. Rekvirera i dag

från

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

Rengör huden med Ponds Cold Cream

När Ni kommit hem och dragit Eder tillbaka till Edert rum, smörj då denna utomordentliga Cream rikligt i ansiktet, på hals, armar och händer och låt den ligga på några få minuter. Den kommer att draga upp till ytan alla orenligheter, som medan Ni varit ute samlat sig nere i porerna. — När Ni avlägsnar Creamen med en mjuk handduk, skola alla dessa orenligheter samtidigt försvinna, lämnande huden uppfriskad, styrkt och med en ungdomlig fraicheur. Upprepa detta varje gång huden varit nämnvärt länge utsatt för vädrets inflytande — och alltid om kvällen innan Ni går till sängs. Denna regelbundna tvättning är nödvändig, om Ni önskar bevara Eder skönhet och hålla hyn frisk och strålände, utan spår av trötthet eller ålder.

Giv alltid, innan Ni går ut, ansikte, hals och händer en pensling med *Pond's Vanishing Cream* — den skyddar mot kall vind och regn, har en utsökt doft av Jacqueminot-Rose, och utgör ett fulländat underlag för puder.

Pond's Vanishing Cream
och *Pond's Cold Cream*
fås överallt i burkar à Kr.
2:50 och 5:00 samt i tuber
à Kr. 1:00 och 2:00.

POND's Generalagentur,
Pilestr. 19-25, Köpenhamn K.

GRATIS PROVER

Mot insändande av 20 öre
i frim. till porto och em-
ball. sända vi Eder gratis
prov-tuber av både Cold
Cream och Vanish. Cream
Gäller 1 vecka från 9/1 27.

Pond's Vanishing & Cold Creams

Hembiträdesfrågan

är ofta aktuell i många hem. Den bästa överblicken över möjligheterna att från Skåne, som är känt för sina duktiga och plikttrogna tjänsteflickor, erhålla hjälp till hemmet, erbjuda annonsspalterna i

SKÅNSKA DAGBLADET

— Den största platsförmedlaren i södra Sverige. —

**Där kommer
vår tidning!**

Mellersta Sveriges Jordbrukartidning

— utgivare: fil. dr Elon Wikmark —

är den största, billigaste och mest spridda lantmannatidskriften i Sverige. Den har prenumeranter på så gott som varje svensk poststation, alltifrån Söderslätt till översta Tornedalen. Utkommer varje fredag i stort 14-16-sidigt format. Rikhaltig, illustrerad och lättläst fackmannatext samt dessutom veckans fullständiga noteringar jämte marknadsöversikter. Den omtyckta familjebilagan På Lediga stunder (stor, 8-sidig tidning) medföljer varje vecka. Pren.-pris för bägge tidningarna tillsammans på posten: helår kr. 4:50, tre kvartal 3:60, halvår 2:50, kvartal 1:50. Annonnspris 22 öre, textside 30 öre.
Synnerligen uppskattat annonsorgan.

Upplaga 21,000 ex.

skar att läsa om Geijer och hans samtida har boken sin givna plats.

Mitt livs minnen av markis Lagergren. Markis Lagergren har nu hunnit till femte delen av sina minnen och är även här samma "farende svend". Man kan inte nog förvånas över hans intressanta liv och de många vänskapsförbindelser och bekantskaper han haft tillfälle att knyta. En underbar tur i alla livets skiften tycks följa honom, ty även när det sett kritiskt ut har han klarat situationen. Med den grundlighet som han gjort sina anteckningar kan man hoppas på ännu många delar, ty del fem slutar med bröllophögtidigheterna vid drottning Victorias och konung Gustafs bröllop. God fortsättning.

Finsk konst från förhistorisk tid till våra dagar, utgiven av L. Wennervirta, Natur och Kultur, pris inbunden 26 kr. Den första fullständiga historia på svenska över Finlands konst har härmed utgivits och bör hälsas med desto större tillfredsställelse som den är en praktfull kvartsvolym på över 600 sidor och med en mängd bilder. Utgivare är fil. mag. L. Wennervirta men förresten ha ett antal av Finlands främsta konsthistoriker medverkat. För svensk publik är det naturligtvis av största intresse att se hur de månghundraåriga band som knutit Sverige och Finland samman finna sin återspeglning även i finsk konst. Det nationella uppsving som man haft tillfälle att konstatera och beundra vid nyare finska konstutställningar i Stockholm får likaså en utförlig behandling i det välredigerade arbetet vilket livligt anbefalles åt envar som önskar fördjupa sin kunskap om vårt gamla broderland.

U. S. A. och Kronprinsparet är titeln på en i dagarna av Eric Swenne på Gebers förlag utgiven bok som på ett lyckligt sätt kompletterar legationsrådet Fritz Henrikssons förut omnämnda rese-skildring från triumftåget genom Amerika. Den kände journalisten och London-korrespondenten Swenne, signaturen Eswe har med sin lediga stil, kryddad med en god portion humor, på ett underhållande sätt skildrat icke blott det myckna, som U. S. A. visade kronprinsparet, utan även vad han själv sett och erfarit under resan. Och det är icke litet — han har varit i livligaste kontakt med hög och låg och har därigenom ytterligare ökat sina erfarenheter från föregående besök i det stora landet, varför boken "U. S. A. och Kronprinsparet" icke blivit en torr reseskildring utan ett tvär-

Kokkäril med
isolerade handtag.

För äktheten svara
krona och sigill.

LÄDJANDE

för de svenska husmödrarna bör det vara, att Skultuna bruk numera även tillverkar kokkäril med ebonitiserade öron och handtag. Kärilen bliva härigenom lätta att hantera under kokningen utan vare sig grytappar eller hushållshandskar.

Husmödrar!

I mångt och mycket kan det icke undvikas, att Ni komma i valet och kvalet vid Edra inköp. I fråga om kokkäril behöva Ni aldrig göra det. Köp

Skultuna

Fyrtornets Konserver

För säsongen inlagda

GRÖNSAKSKONSERVER

såsom Nässelkål, Spenat, Blomkål, Brysselkål
samt Ärtor i högfinna kvaliteter rekommenderas.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare.
Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

LÄMPLIG PRESENT

CARL LARSSONS PRAKTVERK

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FARGTRYCKSPANSCHER
INBUNDEN MED AV KONSTNÄREN KOMPONERAD PÅRM (BEGRÄNSAD UPPLAGA)

Kr. 5:—

PORTOFRI MOT INSÄND LIKVID I POSTANVISNING
IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

snitt av livet i dollarlandet, som säkerligen kommer att uppmärksammas på det livligaste.

En vullfart i Nya Testamentets värld. Gillis P:son Wetter, "Innanför Herakles stoder", En resa i Nya Testamentets värld, har utkommit på Gebers Förlag. Den framstående religionshistorikern, professorn vid Uppsala universitet, avled som bekant i september förra året, men redan före sin bortgång hade han varit i tillfälle att avsluta manuskriptet till detta sitt sista arbete. Herakles stoder, varmed man betecknade Gibraltars klippa och en liknande formation vid Ceuta på den afrikanska kusten, voro ju i århundraden gränserna för de gamla folkens sjöfärder, och professor Wetters resa följer också längs den minnesrika Medelhavskusten den romerska kejsartidens värld innanför dessa "stoder". Hans välskrivna bok är dock ej en resebeskrivning i ordets egentliga mening, utan snarare en religions- och kulturforskarens reflexioner inför den gamla värld, som möter honom kring Medelhavets soldränkta stränder. Den intressanta boken illustreras av ett åttiofem bilder efter författarens och hans hustrus fotografier. Wetters resebok blir säkert välkommen ej blott för turisterna och resenären, utan för envar, som vill lära känna de länder, där de stora religionerna en gång uppstått.

Från Campagnan och Sierran av Henrik Schück, föreligger från Gebers Förlag. Efter en intressant överblick av Campagnans historia, där författaren ingalunda glömt så karaktäristiska företeelser som rövarväsendet och malarian, för Schück läsaren till Ostia, där man genom de sista årens grävningar bragt i dagen en antik handels- och sjöstad, vars byggnadshistoria börjar ungefär där Pompejis slutar. Vi få sedan följa med på en rundtur i de vackra Albanbergen och så till själva staden Rom för att se vad som under efterkrigsåren genom nya stadsplaner förlorats eller vunnits av det forna Rom.

Den nya romanen är titeln på en serie, som i dessa dagar startats av Gebers Förlag och som avser att genom moderna och tidstypiska romaner visa den svenska publiken vår tids nya roman i dess olika skiftningar. Den nya romanen är ofta starkt analyserande; den moderna teknikens fasta grepp på nutidsmänniskorna har ej heller lämnat författarna oberörda. "Krakati" av den nu i alla litterära kretsar högt uppskattade tjeckiske författaren Karel Capek inleder serien. Sin stora berömmelse vann han genom sin roman Krakati. Han röjer här sin förkärlek för naturvetenskaperna och i synnerhet för vetenskapliga utopier. I filmsnabba scener och originell form rullar han upp sina skildringar, vilkas allmänmänsklig stundom vidgar sig till symbolik. "Krakati" behandlar historien om ett sprängämne och dess uppfinnare och innehåller alla de ingredienser i fråga om intriger, äventyr och kärleksaffärer, som man kan begära av en verkligt god roman.

Familiens skamfläck. Roman av Elisabeth Wærn-Bugge. Wahlström & Widstrand. Kr. 4:75.

Fru Wærn-Bugges sista bok för läsaren tillbaka till samma sfär som hennes första arbete: "En gammal Herrgård". Händelserna spela inom förra hälften av 1800-talet och hjältninnan tillhör en borgerlig bruksägaresläkt. Den lilla vackra och veka Dorothee Carelius blir ett offer för sin egen karaktärs svaghet och och ogynnsamma yttre omständigheter. Sin första ungdoms jämförelsevis oskyldiga lek med elden kan hon under ett olyckligt äktenskap ej avstå ifrån. För-

skjuten av sina närmaste och överlämnad åt sig själv, håller hon sig visserligen en tid uppe, men samlivet med personer på ett lägre plan avtrubbar hennes bättre egenskaper. Slutligen besegras hon av sin ensamhetskänsla och sin ömhetshunger, nästan omedvetet glider hon utför och nedsjunker till sist till att bli vad bokens titel anger: familjens skamfläck. Fru Wærn-Bugge visar sig även i den nya boken som en förtäfflig och synnerligen underhållande berättare. Framför allt fäster man sig vid den briljanta miljöskildringen och tidsfärgen, vilket tyder på gedigen kunskap om den gångna tid som bildar berättelsens bakgrund.

Flickorna heter en nyligen utkommen roman av den uppmärksammade författarinnan Edna Ferber. Den amerikanska författarinnan är bekant här med sin bok "Hennes sons framgång", och allt tyder på, att den nu föreliggande boken som utkommit på Gebers Förlag, skall fullfölja hennes framgång. Det är en roman om tre typiska självförsörjande amerikanskor. Romanen börjar på den tiden, då Chikagos sydsida var en öde prärie, där ulvar tjöto om vinternätterna. Handlingen följer fram till den nuvarande generationen stadens snabba utveckling, och författarinnan förstår med sin lediga stil, sitt rika förråd av intresseväckande typer och de många humoristiska glimtar, som hon överallt förmår att fläta in, att fångla sina läsare från första till sista sidan.

Ur Albert Edelfelts brev. Liv och arbete. Utgivet av Berta Edelfelt. Almqvist & Wiksells förlag. Pris 8:50. I den volym, konstnärens syster fröken Berta Edelfelt nu utgivit om sin berömda broders "liv och arbete" under det för den moderna, särskilt den nordiska, konstens utveckling så betydelsefulla 1880-talet, citeras en mängd brev av Edelfelt till hans moder. Vi följa med skapandet av det sedan så berömda, av franska staten inköpta, porträttet av Pasteur, av "På havet", av hans "Lekande barn i Luxembourg-trädgården". Men jämsides härmed ger konstnären fängslande och spirituella skildringar av miljön omkring sig, hans kamrater — ej minst de svenska artisterna — omtalas och deras framgångar noteras med hjärtevinnande sympati. Läs t. ex. det kapitel där han med beundran och tack för stöd i nedslagna stunder talar om Zorn.

Arbetet är rikt illustrerat, delvis efter hittills icke reproducerade teckningar av konstnären.

Ola Hanssons dagboksanteckningar ha nu utkommit på Tidens förlag. Pris 4 kr.

Under sin vistelse i Buykdere 1924—25 var Ola Hansson selsatt med att nedteckna sina barndoms- och ungdomsminnen. Dessa anteckningar, som nu föreliggande i bokform, kasta många belysande glimtar över författarens personlighet med dess egenartade förening av sensibel drömmare och stolt rebell.

I juletid julsång av Gustaf Nordqvist med sättning för såväl piano- som orgelackompanjemang har utgivits av Nordiska Musikförlaget. Pris 1:50.

Fru Musica, det förtäffliga och välkända musikalbumet har utkommit med sin tolfte årgång på Nordiska Musikförlaget. Arbetets popularitet framgår därav att samtliga föregående band äro fullständigt slutsålda från förlaget. Årets album innehåller 22 stycken för piano av bl. a. Hugo Alfvén, Erkki Melartin, Grieg, Gade, Ture Rangström, Emil Sjögren, Adolf Wiklund, m. fl. samt 7 sånger vid piano av Emil Sjögren, Grieg, Peter Heise m. fl. Pris 3:50.

Den välkända silhuetten av Örebro slott skall påminna Eder om att Ni alltid är välkommen att bese Örebro kexfabrik!

Örebro
KEX

Den enda affär i Sverige som säljer

Kristaller från eget bruk direkt till allmänheten är

Svenska Kristallaffären
GÖTEBORG STOCKHOLM MALMÖ
S. Hamng. 45 Vasag. 23-25 Söderg. 10
(Auditorium)

Nyöppnad avdelning för försäljning av vårt bruks tillverkningar av ordinärt hushållsglas.

Carl Lundgren

Regeringsgatan 83, Stockholm.
Tel. 139 97.

SKOSPECIALIST

för sjuka och ömma fötter.
Erkänt elegant utförande.

Till

släkt och vänner

i utlandet

är ett presentkort på

IDUN

JUBILEUMSÅRET

1927

den bästa hälsning

Från vår expedition sändes IDUN i korsband till vilken plats som helst i världen, som har postförbindelse. Prenumerationspris för utlandet porto inberäknat:

Helår kr. 23.50

Halvår " 12.25

Uppgiv tydligt skreven adress!

I sitt 40:de år ingår Idun med 1927 och kommer därvid att bereda sina läsare många angenäma överraskningar.

Insänd rekvisition omgående till
Iduns Expedition,
Stockholm.

Koncentrera
Eder
annonsering för Skåne
på
SYDSVENSKA DAGBLADET
SNÄLLPOSTEN.
Södra Sveriges mest onlitade
annonsorgan.

DAMERNAS EGEN

leverantör av ANTRACIT, KOKS, HUSHÅLLSKOL & BRIKETTER heter allttjämt

"OLAUS OLSSONS"
(Namnanrop)

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Arvika: Arvika Nyheter.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs-Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Lindesberg: Bergslagens Tidning.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Oskarshamn: Oskarshamns Nyheter.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skellefteå: Skelleftebladet.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Nord-Sverige.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalle: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Uppsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Östhammar: Östhammars Tidning.

FRÅGA EJ Eder färghandlande efter linoleumfernissa; fråga efter:

2350

Flyglar - Pianinon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor.
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran.
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel
Norrköping.

Ombärligt för varje dam och herre. Begagna den nya praktiska apparaten. Speciellt lämplig för behandling av svåruttagbara fläckar. Finnes hos välsorterade färghandlare.

GIFT

Et utan att först ha besökt
aldrig! LJUNGGRENS
Möbelaffärer

Femtio möblemang utställda.
15 Malmskillnadsg. 15, Stockholm.

Bensintvätta

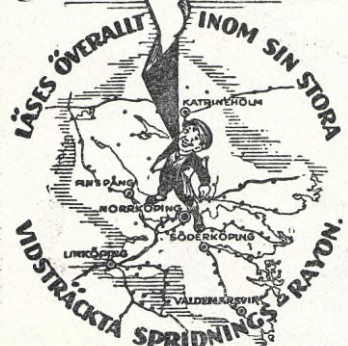
Överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

Yllestrumpor

och liknande yllesaker skola tvättas med Havoline i kallt vatten, även sköljas i kallt vatten. De bliva rena, mjuka och dubbelt varaktiga samt krympa icke. Vid en större statlig inrättning har strumpförbrukningen nedgått till hälften sedan Havoline börjat användas till tvätten.

RÄTTA ORGANET FÖR LÖNANDE ANNONSERING

ÄR DEN VIDT SPRIDDA DAGLIGA
MORGONTIDNINGEN

OMFATTANDE ÖSTERGÖTLAND &
NÄRLIGGANDE LANDSDELAR

"På bygader, kungsvägar och stadsgator" är titeln på en ny samling kulturhistoriska skildringar av Theodor Tufvesson, "vår skånske Birger Schöldström", som genom sina föregående, kulturhistoriska arbeten, dokumenterat sig som en skildrare av rang. Liksom det sistnämnda är även detta arbete illustrerat med klippta silhuetter av konstnären Oscar Antonsson. Framtidens förlag. Kr. 6.

Rättelse: I nr 1 av Idun 1927 råkade tyvärr en porträttförväxling äga rum. Å sid. 7 stod infört ett foto med underskrift Astrid Hamberg. Porträttet visade emellertid Ingeborg Hamberg vilket härmed till rättelse meddelas. Enquête-uttalandet var dock av Astrid Hamberg vars bild borde prytt sidan.

BREVLÄDA

Anita ombedes uppgiva namn och adress.

N. H. har hört talas om att vi på redaktionen ha en stor svart lurvig hund som heter Nero, en av det blodtörstiga slaget, som alltid lär vara mycket hungrig. Som N. H. ömmar för alla hungriga och är rädd för att vi glömt bort honom under julbrådskan så sänder N. H. honom ett par "munsbitar" i hopp att de inte bli för hårdsmälta. Ge honom så, skriver N. H., en liten klapp från mig och ge mig så besked hur han tyckte om det.

Tyvärr är N. H. illa underrättad. Hur skulle Idun som är alla små kissars skyddsling kunna härbergera ett glupskt hundskap? Hundar böra helst vistas utom stadsmurarna förutsatt att det inte är små älskliga vovvar som sitta i mattes knä och knapra sockerbitar och minst av allt ha lust att sluka poem, vore de också så välmäna som N. H:s munsbitar. Tack för vänligheten i alla fall, bästa N. H.!

Rosa Blomqvist dansar ut julen med sina barn.

Nu är det slut igen, nu körs den ut igen helgen som oss gett sån brådska. Och nog så ä' de' sant, det vore väl charmant om lovet varade till påska.

Vintervädret och hyn

Snöyra, blåst och kyla samverka till hudens fördärv, om man ingenting gör för att skydda den.

Det är viktigt att på vintern lägga sig särskilt vinn om hyns vårdande, sedan en lång period av mild väder gjort den dubbelt ömtålig.

Använd för ansikte och händer på kvällen

Syster Ellas Salva

(Hudcrème)

vilken både grundligt rengör hudporerna och samtidigt tillför huden ett verkligt näringsämne, vilket föryngrar och förskönar, samtidigt som det skyddar mot vårt växlande klimats skadliga inflytelser på hyn.

För bibehållande av en vacker hy och mjuka, vita händer är Syster Ellas hudcrème lika ombärlig som en god toalettvål. Detta är en sanning som tusentals regelbundna förbrukare kommit till insikt om.

Om dagen då man behöver en nära nog ögonblickligt torkande hudcrème bör man använda

Syster Ellas Dag-crème

Dessa två crèmes göra underverk.

Övertyga Er själv genom att redan i dag i närmaste affär köpa en burk eller tub Syster Ellas hudcrème och dagcrème.

Pris pr burk 2 kr., pr tub 90 öre.

Tillverkare:

FABRIKS A.-B. ELLAS
STOCKHOLM

Ensamförsäljare för Finland: O/Y Tekka A.-B., Riihimäki.

Vad är Ni skyldig

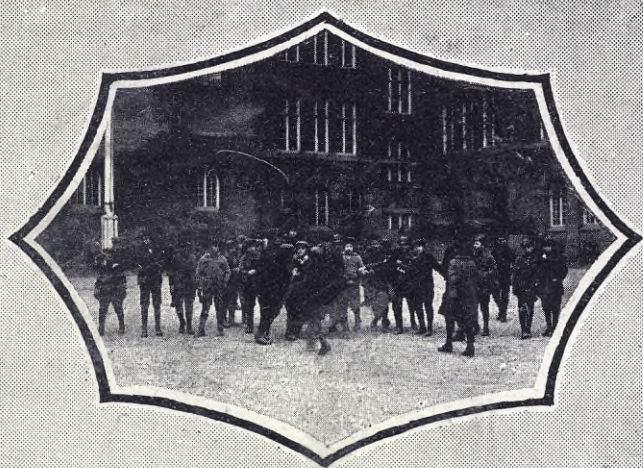
Er själv först och främst? Jo, att bevara och vårda de gåvor, Ni av naturen blivit utrustad med. Nästan alla människor ha ursprungligen begåvats med vackert, yppigt hår. Om detta sedan mister sin skönhet och blir glanslöst, tovtigt eller i förtid förtunnat, är orsaken härtill att söka i bristfällig vård. Det första villkoret för rationell och verksam vård av håret är regelbundna champoneringar med

SYSTER ELLAS SCHAMPONERINGSPULVER

som upplöser och avlägsnar ur håret alla föroreningar, renar hårbotten och gör håret vågigt och luftigt samt framkallar de för varje hår karakteristiska, skiftande färgnyanserna och glansdagarna. Ni skall snart märka och glädjas över Edert härs förändrade utseende, om Ni bestämmer Er för att en viss dag varje vecka champonera det med

SYSTER ELLAS SCHAMPONERINGSPULVER

Gyllenhamns 110 31

Från barnåren

ha vi lärt omsorg om vårt yttre. Denna omsorg vore dock förfelad, om vi glömde skodonens vård. Giv skorna största möjliga livslängd — Viking gör lädret mjukt och hållbart! Giv skorna högsta tänkbara glans! Vårda dagligen skorna med det förnämsta skoputsningsmedlet, marknaden känner:

Gyllenhamns
HAVRE-MUST gör
 mig
 väldigt
 stark

PROSSDORF

Tycker Ni om fräsiga våfflor

så tillsatt en smula Ekströms jästmjöl till smeten.
 Våfflor, plättar, pannkakor, köttfärs och puddingar bli porösa samt vinna i utseende och smak genom en liten tillsats av

**EKSTRÖMS
 JÄSTMJÖL**

Främsta märket sedan 50 år.

Stockholms Dagblad

10
ÖRE

NYTT!